

Dyk ned i vores verden

DEN BLÅ
PLANET

ÅRSBERETNING
2015

Indhold

BERETNING FRA LEDELSEN

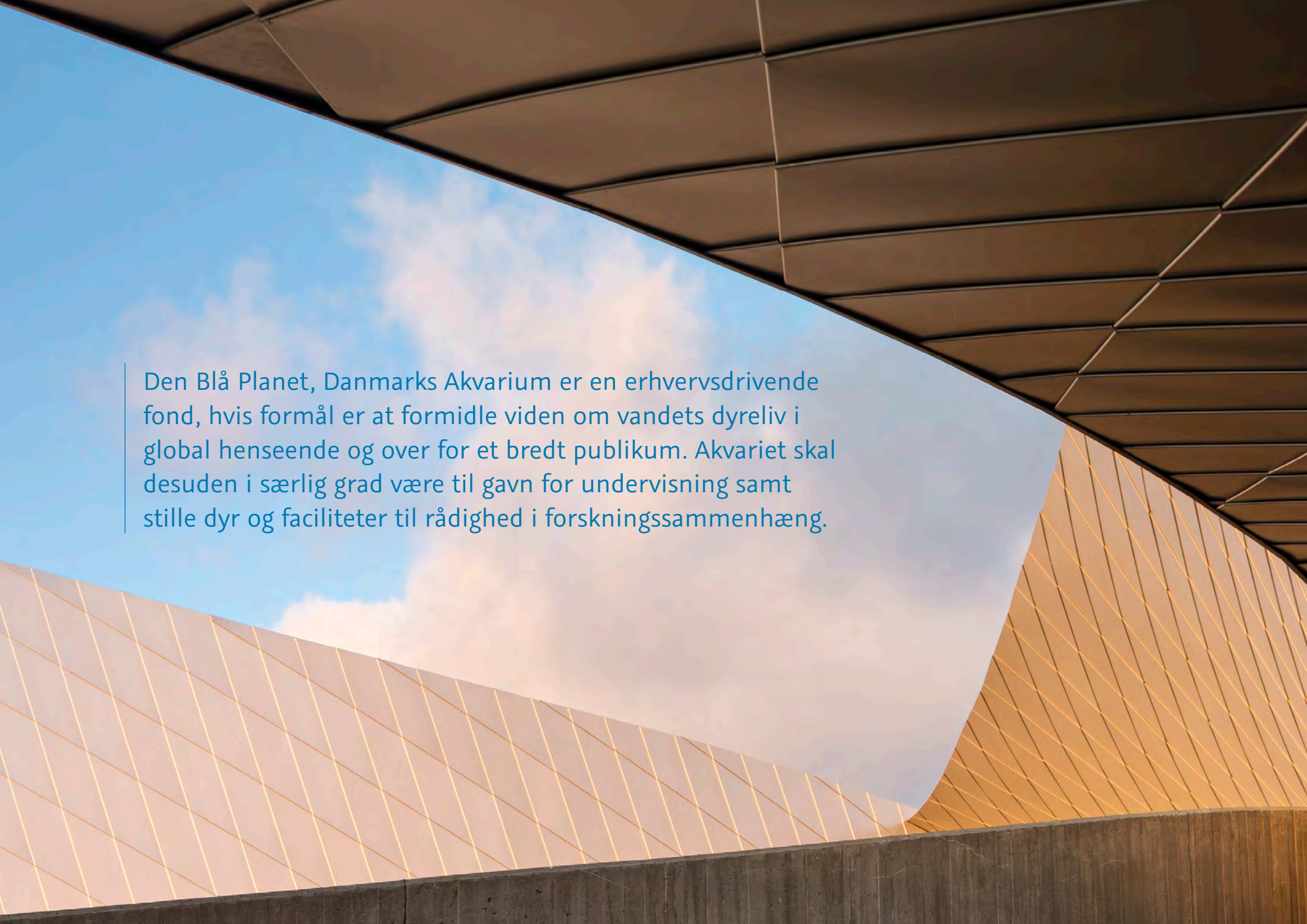
Forord	4-6
Vision, mission og værdier	6
Ledelse	7-8
Fundraising	9

NØGLETAL

Resultatopgørelse.....	11
Balance	12
Andre nøgletal	12

BERETNING FRA OMRÅDERNE

Dyr og anlæg.....	14-15
Veterinære forhold	16
Videnskab og naturbevarelse.....	17-20
Udstilling.....	21-27
Skoletjenesten	28-31
Program og Event.....	32-34
Salg og Booking	35-36
Spisestedet ØST	37-38
Sponsorer	39-41
Marketing og PR	42-44
Brand og gæstetilfredshed	45-47
Teknik og miljø	48-50
HR	51-53
Socialt ansvar	54-55
Medlemskaber og tillidsposter.....	56
Konferencer og uddannelsesrejser	57

Den Blå Planet, Danmarks Akvarium er en erhvervsdrivende fond, hvis formål er at formidle viden om vandets dyreliv i global henseende og over for et bredt publikum. Akvariet skal desuden i særlig grad være til gavn for undervisning samt stille dyr og faciliteter til rådighed i forskningssammenhæng.

Dyk ned i vores verden

Tusindvis af dyr fra hele kloden, formidling i verdensklasse, prisbelønnet arkitektur og fire millioner liter vand. Det er blot nogle af de ingredienser, der skal til for at føre Den Blå Planet, Danmarks Akvariums mission ud i livet: At få børn og voksnes hjerter til at banke for vandets forunderlige liv.

Vi kan nu se tilbage på tre fantastiske år i Kastrup. I årene, der er gået, er vi blevet markant klogere på gæsternes forventninger til besøget, og den viden har vi brugt på at gøre gæsteoplevelsen på Den Blå Planet endnu bedre. 2015 blev også tredje driftår i vores nye rammer; et år præget af investering og udvikling, og hvor vi fik sat punktum for en lang række ambitiøse projekter. Et besøg på Den Blå Planet i dag kan med andre ord ikke sammenlignes med tidligere besøg. 'Den Blå Planet version 2.0' kunne man fristes til at kalde det.

Vi indviede vores nye digitale udstilling 1. juli 2015. Konceptet er udviklet i tæt samarbejde mellem Den Blå Planet, det tyske arkitektfirma Atelier-Brückner og det danske designbureau Yoke. Nordea-fonden og Augustinus Fonden støttede projektet med flotte donationer. I den nye faste udstilling er der bl.a. sat fokus

på digitale iscenesættelser af områder på Den Blå Planet. Store væggrafikker med korte tekster og spændende illustrationer skaber et link til akvarierne, og gæsterne kan identificere og blive klogere på fiskene på brugervenlige skærme. En helt ny app fungerer bl.a. som fiskeleksikon. Som tv-vært Sebastian Klein, kendt fra DRs populære børneprogrammer, begejstret – og befriende direkte – konstaterede ved åbningen: "Det er røvblæret!"

Konceptet er blevet godt modtaget hos vores gæster: 44 % synes, at vores udstilling i meget høj eller høj grad er blevet mere lærerig. Gæstetilfredsheden er også høj – 98 % af vores gæster er tilfredse eller meget tilfredse med deres besøg

på Den Blå Planet. Det skal vi selvfølgelig fastholde.

Ikke alene den indendørs udstilling fik et grundigt eftersyn – vi fik også i 2015 etableret projekter i udeområderne i form af en ny populær vandlegeplads, flydebro og 'Det vilde vandhul' (åbner begge april 2016) samt indvielse af den internationalt anerkendte kunstner Jeppe Heins kunstværk – 12 blå bænke på strækningen fra Kastrup Metrostation frem til Den Blå Planet. 2015 blev derudover præget af en lang række andre nye initiativer i udstillingen, bl.a. nye dyr og nye akvarier. I 2015 markerede vi også 1 års jubilæet for havodderne Agnes og Mojoe fra Alaska.

Som vores fundats beskriver, samarbejder Den Blå Planet med forskere og forsknings- og naturbevarelsesinstitutioner fra ind- og udland. Den Blå Planet deltager i projekterne på forskellig vis og byder ind, hvor vi kan bruge vores kræfter og viden bedst og med størst effekt. Ifølge fundatsen skal Den Blå Planet i særlig grad være til gavn for undervisning. Det forpligter selvfølgelig. Nogle af vores vigtigste gæster er de skoleelever fra hele landet, der besøger Skoletjenesten på Den Blå Planet. Skoletjenesten tilbyder undervisning af høj faglig kvalitet og er udviklet og tilrettelagt, så den understøtter lære- og læseplaner fra Undervisningsministeriet.

Den Blå Planet havde i 2015 605.000 gæster, hvilket er lavere end forventet. Vi har i de første tre år haft i alt 2.5 mio. gæster, hvilket til gengæld er mere end 300.000 flere, end vi havde budgetteret med. Når nyhedsværdien falder, falder gæstetallet også helt naturligt. Vi tror på, at vores ambitiøse investeringer og nye initiativer er den rette vej frem. Med 'udviklingsåret' 2015 bag os bevæger Den Blå Planet sig ind i 2016 som en langt mere færdig kulturinstitution. Vi har i 2016 øget vores markedsføringsbudget markant og vil bl.a. arbejde aktivt på at få flere gæster fra Fyn, Jylland og Sverige og ikke mindst positionere os som *hele* Danmarks akvarium.

Aktivitetskalenderen er sprængfyldt med tre gange så mange aktiviteter som i 2015, bl.a. med live jazz og spændende foredrag for hele familien. I sommeren 2016 præsenterer vi også en stor særudstilling om hajer – 'Planet Shark'.

Den Blå Planet, Danmarks Akvarium står aldrig stille, og ambitionerne har aldrig været højere. Vores – og vores gæsters – hjerter banker med uformindsket styrke videre for vandets forunderlige liv.

Velkommen på Den Blå Planet.
Dorte Gleie, adm. direktør.

Vision

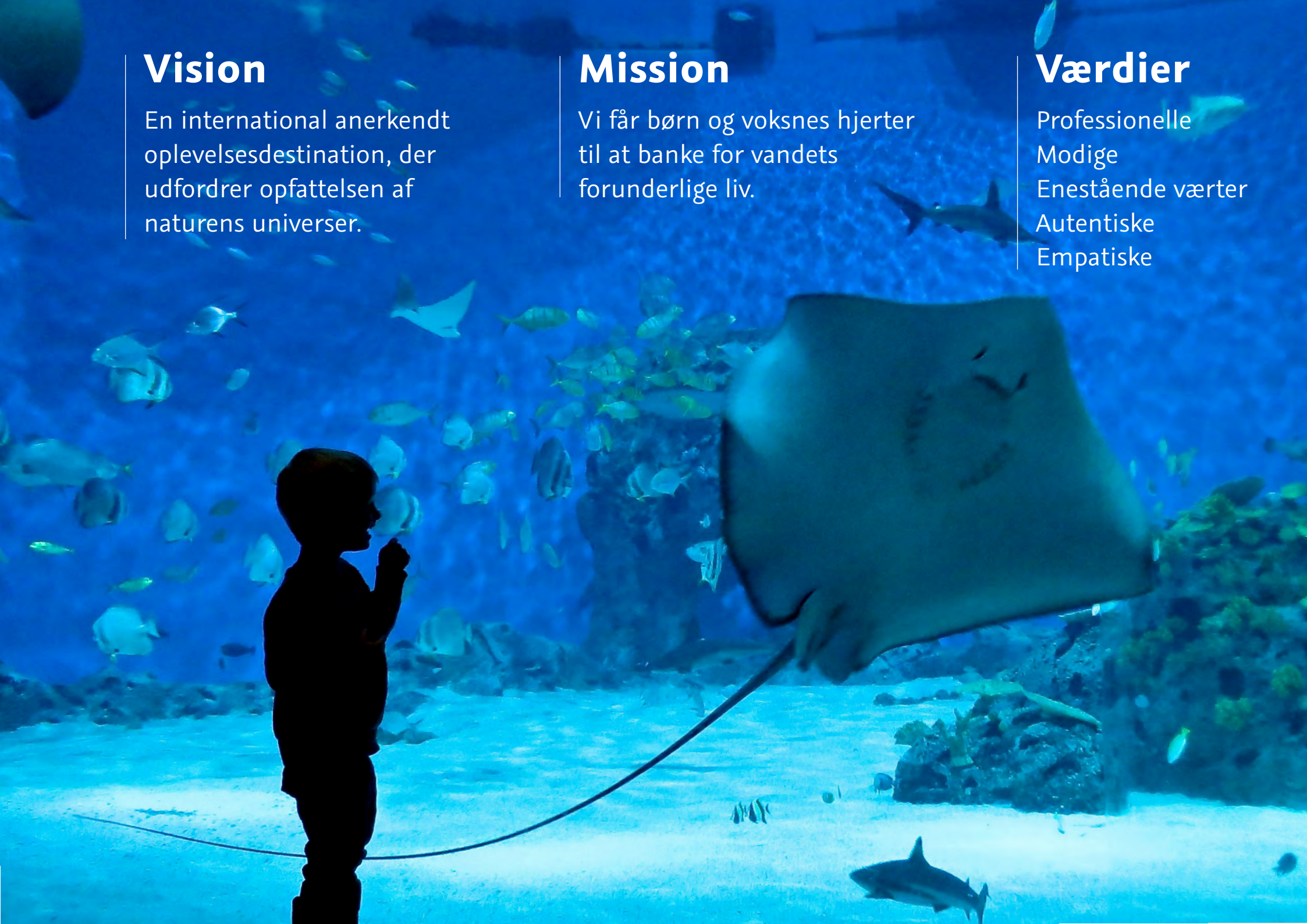
En international anerkendt oplevelsesdestination, der udfordrer opfattelsen af naturens universer.

Mission

Vi får børn og voksnes hjerter til at banke for vandets forunderlige liv.

Værdier

Professionelle
Modige
Enestående værter
Autentiske
Empatiske

Ledelse

BESTYRELSE

Niels Axel Nielsen

Koncerndirektør, Cand. Stat., DTU.

Formand for bestyrelsen, tiltrådt 2015.

Næstformand for bestyrelsen, tiltrådt 2013.

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 1996.

Andre bestyrelsesposter:

Medlem af bestyrelsen,

Bygningsfonden Den Blå Planet.

Medlem af bestyrelsen, Nordsøen

Forskerpark/Nordsøen Oceanarium.

Medlem af bestyrelsen, Dianova A/S.

Medlem af bestyrelsen, Dansk

Fundamental Metrologi A/S.

Medlem af bestyrelsen,

Copenhagen Cleantech Cluster.

Medlem af bestyrelsen, Gate 21.

Flemming Normand Frandsen

Professor, Dr. Scient.

Næstformand for bestyrelsen, tiltrådt 2015.

Formand for bestyrelsen, tiltrådt 1997.

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 1997.

Andre bestyrelsesposter:

Næstformand og medlem af bestyrelsen,

Knud Højgaards Fond.

Lars Bernhard Jørgensen

Rådgiver.

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 2012.

Andre bestyrelsesposter:

Medlem af bestyrelsen, Danes Worldwide.

Medlem af bestyrelsen, VisitAarhus.

Medlem af bestyrelsen, ICS,

International Conference Service.

Helle Lis Søholt

Founding Partner & CEO,

GEHL Architects, arkitekt MAA.

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 2013.

Andre bestyrelsesposter:

Medlem af bestyrelsen, Realdania.

Medlem af bestyrelsen, Danish Design

& Architecture Initiative.

Thomas August Kiørboe

Professor, Dr. Scient., DTU Aqua.

Leder af Centre for Ocean Life

(VKR Center of Excellence).

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 2015.

Jørgen Honoré

Kommitteret for rektor,

Københavns Universitet.

Medlem af bestyrelsen, indtrådt 2015.

Andre bestyrelsesposter:

Næstformand i bestyrelsen

for Symbion A/S.

Medlem af bestyrelsen for Symbionfonde.

Medlem af bestyrelsen for Accellerace A/S.

Medlem af bestyrelsen for Pre-Seed

Innovation A/S (DTU).

DIREKTION

Dorte Gleie

Administrerende direktør.

CHEFGRUPPEN

Kai Frydendahl
Vicedirektør

Bjørn Koefoed
Teknisk chef

Christina Brodersen Chudner
Salgs- og bookingchef

Lars Skou Olsen
Kurator, chef for dyreafdelingen

Tim Wilhelm-Hansen
Økonomichef

Tony Jørgensen
Marketing- og kommunikationschef

Fundraising

For at kunne udvikle akvariet og kontinuerligt skabe nye oplevelser for vores gæster, er vi afhængige af støtte fra fonde og andre bidragsydere.

Stor tak til alle, der støtter os – både fonde, puljer og private.

I 2015 har følgende fonde bidraget til etablering af ny digital udstilling:

NORDEA-FONDEN AUGUSTINUS FONDEN

I 2015 har følgende fonde bidraget til etablering af vandlegeplads og flydebro (står færdig april 2016):

KNUD HØJGAARDS FOND REALDANIA

OTICON FONDEN

er enebidragyder på 'Det vilde vandhul'.

NY CARLSBERGFONDET

har doneret kunstværket "Modified Social Benches" – 12 blå bænke skabt af den internationalt anerkendte kunstner Jeppe Hein. Bænkene er placeret fra Kastrup Metrostation og hele vejen til Den Blå Planet.

NORDEA
FONDEN

AUGUSTINUS FONDEN
STIFTET 25. MARTS 1942

Knud Højgaards Fond

- GRUNDLAGT 1944

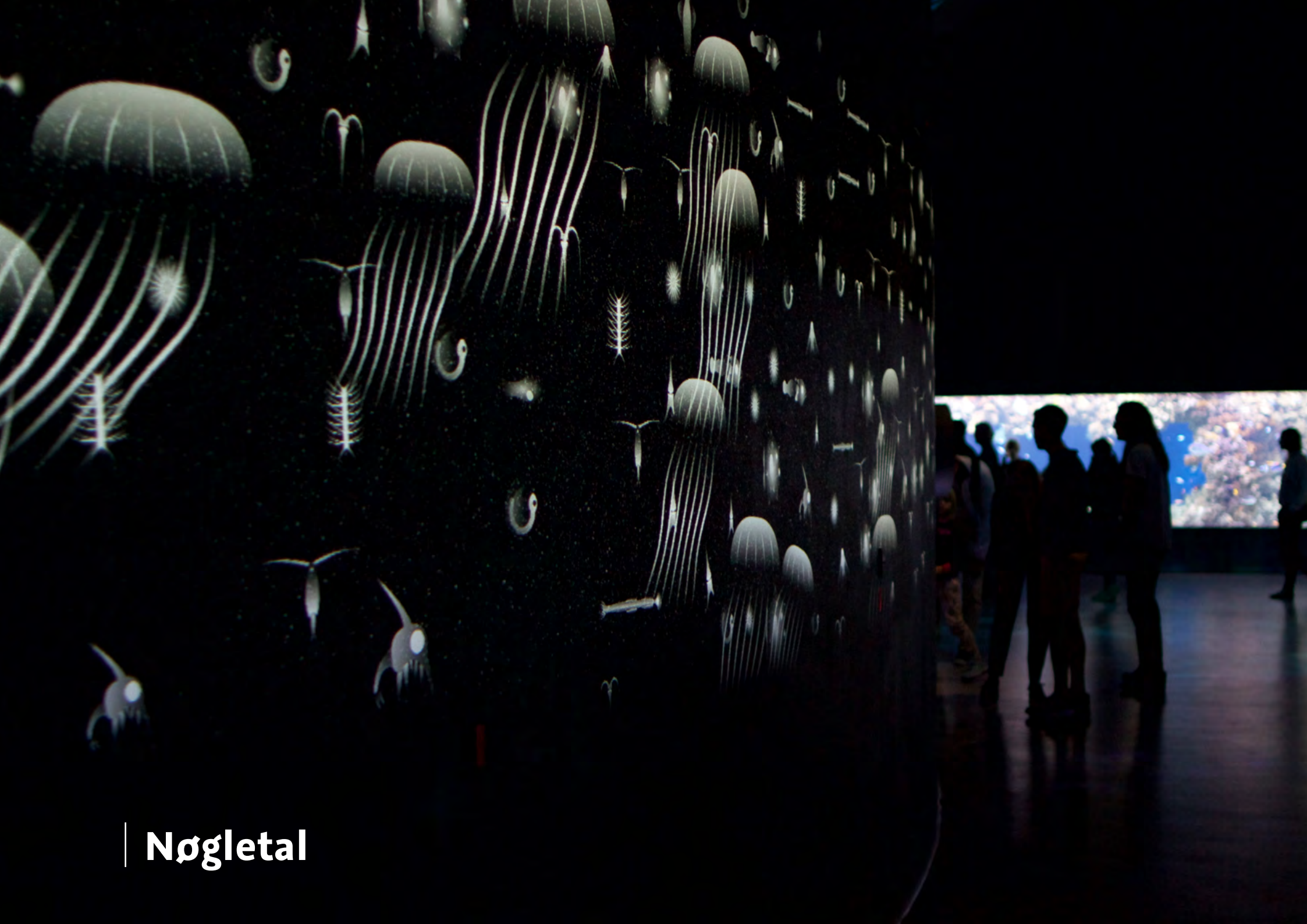

Realdania

Oticon Fonden

**NY
CARLSBERG
FONDET**

NEW CARLSBERG FOUNDATION

| **Nøgletal**

Resultatopgørelse

(1.000 DKK)	2015	2014	2013
Driftsindtægter	77.993	100.207	146.152
Sponsorater	956	2.205	1.180
Tilskud	6.439	6.107	18.326
Samlede indtægter	85.328	108.519	165.659
Personaleomkostninger	(36.918)	(47.312)	(48.132)
Driftsomkostninger	(7.727)	(9.921)	(15.169)
Ejendomsomkostninger	(38.966)	(41.756)	(48.395)
Vedligehold og anskaffelser	(4.777)	(7.106)	(11.496)
Øvrige omkostninger	(304)	(3.641)	(8.814)
Omkostninger i alt	(88.691)	(109.735)	(132.005)
Resultat før afskrivninger og finansielle poster	(3.363)	(1.216)	33.654
Af- og nedskrivninger	(669)	–	–

(1.000 DKK)	2015	2014	2013
Finansielle poster	32	207	197
Ekstraordinære poster	(100)	–	–
Årets resultat	(4.100)	(1.009)	33.851

Balance

(1.000 DKK)	2015	2014	2013
Anlægsaktiver	16.497	1.776	135
Omsætningsaktiver	31.768	48.160	69.321
Aktiver	48.266	49.936	69.456
Egenkapital	29.267	33.367	34.376
Hensættelser	585	1.085	517
Langfristede gældsforpligtigelser	323	473	746
Kortfristede gældsforpligtigelser	18.176	15.012	33.817
Passiver	48.266	49.936	69.456

Andre nøgletal

(1.000 DKK)	2015	2014	2013
Gæster (antal)	603.557	768.007	1.086.857
Årsværk (antal)	65	79	82
Antal solgte årskort (stk.)	9.315	10.212	35.372
Indtægter i alt pr. gæst (kr.)	141	141	152
Offentlig tilskud pr. gæst (kr.)	8	5	2
Andel driftsindtægter (%)	91 %	92 %	88 %

| Dyr og anlæg

Dyr og anlæg

I afdelingen for dyr og anlæg har vi selskab af tusindvis af dyr fra hele verden. I 2015 fortsatte den gode udvikling med dyreholdet. Der er overraskende nok et større vækstpotentiale i flere af vores dyr, end vi havde regnet med. Fx er vores buemundede guitarfisk blevet 30 kg tungere, siden Den Blå Planet slog dørene op, og hammerhajerne vokset med imponerende 80 centimeter.

Vi har lagt mange kræfter i at få alle dyrene registeret i ZIMS (Zoological Information Management System). Når systemet er udbygget, bliver det et værdifuldt redskab, vi kan hente viden fra. Det bliver en global database over alle de dyr, der lever i akvarier og zoologiske haver verden over. Systemet øger vores samlede viden om dyrenes pasning og trivsel på tværs af landegrænser, og dermed kan vi udveksle vigtig viden og erfaringer.

REGNSKOVEN

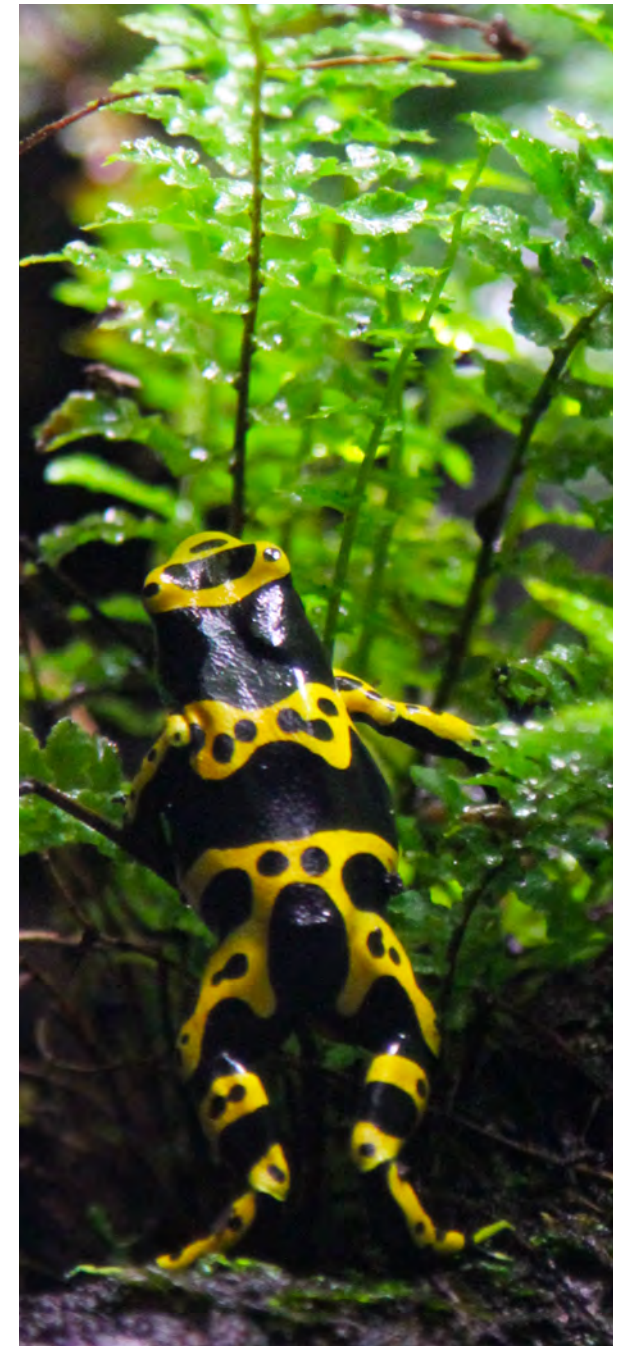
Regnskoven har heller ikke stået stille i 2015. Vi har blandt andet justeret vores fuglebestand. Vi har ikke sol- og guldparakitter længere, men har fået to arter af lorier og en lille flagermusepapegøje. Vi har også fået en del småfugle, der skaber god lyd og liv i trækronerne. Fra Jesperhus Blomsterpark har vi modtaget fire turako ungfugle, der har trådt sine første skridt i regnskoven på Den Blå Planet.

Et af årets store projekter var at komme med i avlsprogrammet for filippinske ferskvandskrokodiller. Den Blå Planet er blevet godkendt, og i starten af 2016 får vi to opdrættede krokodilleunger fra London og fire fra Krokodille Zoo på Falster. Den filippinske ferskvandskrokodille er en af de mest udryddelsestruede krokodiller i verden med blot ca. 200 tilbage i naturen. Udover at vi er blevet en del af avlsprogrammet, er vi også blevet bidragsydere til et bevarelsesprojekt i naturen. Gæsterne er nu kun en armslængde (eller mindre) fra vores små pilegiftfrøer, og vi har lavet et integreret anlæg til både frøer og haletudser. Det er nu muligt at følge med på helt tæt hold, når haletudserne udvikler sig til frøer.

OCEANET

Et af de store trækplastre i Oceanet er de karakteristiske hammerhajer. Erfaringer fra andre akvarier viser, at hammerhaj-hannerne bliver territoriale, når de bliver kønsmodne. Vores hajer har endnu ikke udvist adfærd i den retning, men de akvarier, der har de kedelige erfaringer, holder også deres hammerhajer i mindre akvarier end vores ocean tank.

Ørnerokkerne fødte to unger i 2015. Begge unger var hanner og er blevet flyttet til et tysk akvarium. Vores zebrahajer parrer sig ofte, men lægger kun æg uden blomme i. En biologistuderende udfører pt. et projekt for at klarlægge, hvad der er grunden til de tomme æg. Vi har også øget træningen af hajer og rokker i Oceanet.

Det er planen på sigt, at vi skal kunne fodre hajer og rokker separat, så vi har bedre styr på, hvor meget hver især æder.

HAVODDERE

Vores havodder Agnes og Mojoe fra Alaska er blevet rigtigt dygtige på det år, de har været på Den Blå Planet. Når vi sammenligner os med andre institutioner, der holder havodder, ligger vi i den gode ende rent træningsmæssigt. Dyrepasserne på Den Blå Planet udfører dagligt et kæmpe arbejde med at træne og lære havodderne de nødvendige øvelser, der skal til for at passe og pleje dyrene bedst muligt. Havodderne har fx lært, at karantæneområdet er et område, der er rart at opholde sig i. Det betyder, at dyrene udsættes for meget mindre stress, når det ikke er nødvendigt at indfange dem, og dyrene får større tillid til dyrepasserne. Vi har prøvet at sætte fisk i akvariet sammen med havodderne, men må erkende, at det ikke går. Agnes og Mojoe er simpelthen for kloge og får fanget og spist fiskene i løbet af ingen tid.

KORALREVET

I 2014 havde vi store problemer med vores koraller i koralrevsakvariet. Vi har lavet en del ændringer både på vandbehandlingen og på ventilationsanlægget, der er placeret over akvariet. Alle disse tiltag har gjort, at det er gået fremad i 2015, men der er et stykke vej endnu. Vi fortsætter med tiltag, der forbedrer vandkvaliteten.

Arbejdet med koraller er en kompliceret størrelse. Der har blandt andet været en del problemer med lys over koralrevet. Vi er i en tid, hvor man går fra kviksløvlamper til det moderne og energivenlige LED-lys, men det har været en udfordring at finde det helt rigtige lampemærke. Det lys, vi skal bruge, skal nemlig også kunne udnyttes af korallerne. Koralrevet er blevet tilført en del dyr, der er filterfeedere. De lever simpelthen af det organiske materiale, der svæver rundt i vandet. I revet lever også havsvampe i strålende farver. Koralrevet er blevet et akvarium, der samler og betager mange gæster.

NYE OG ÆNDREDE ANLÆG

I 2015 byggede vi om på nogle af anlæggene.

Dels for at korrigere u hensigtsmæssig funktion, dels for at udvikle udstillingen. Vi har lavet et smukt strømakvarium, et interessant anlæg til frøer og et nyt kamæleonanlæg, hvor vores gæster også her kan komme helt tæt på dyrene. I begyndelsen af 2016 åbner vi et nyt akvarium med ciklider – diskosfisk. I vores kolde afdeling har vi udviklet et akvarium, der illuderer et skovvandløb.

Ruden ved havodderanlægget har givet os en del hovedbrud – gæsterne har svært ved at se ind i anlægget om sommeren på grund af refleksioner fra solen. Vi har lavet en plan for at mindske generne, og arbejdet går i gang i begyndelsen af 2016.

Veterinære forhold

Den faglige udvikling, vidensdeling og optimering af arbejdsprocesser har været tre fokusområder for det dyrlægefaglige arbejde i 2015.

HAVODDERNE

Havodderne kunne fejre et års jubilæum på Den Blå Planet i sommeren 2015, og dyrenes første år i Kastrup er gået godt. Det daglige arbejde med havodderne har gjort os klogere, men vi har også lært meget ud fra de specifikke cases, der har været.

Ved oddernes ankomst i efteråret 2014 mistede vi desværre en odder efter få dage. Alle procedurer i forbindelse med transporten var fulgt til punkt og prikke, så dødsfaldet skabte stor opmærksomhed. I februar måned 2015 konkluderede laboratorieresultaterne, at odderen var død af en blodforgiftning. Hvert andet år i marts

bliver der afholdt en havodderkonference i Seattle, USA. I 2015 deltog Den Blå Planets dyrlæge og to dyrepassere. På konferencen fremlagde vi resultaterne fra obduktionen af havodderen, og casen blev diskuteret. Casen minder om andre scenarier, man har set ved tidligere havoddertransporter og det blev, på opfordring fra vores dyrlæge, diskuteret, om man til fremtidige transporters skal give en præventiv behandling for blodforgiftning. Opfordringen bliver fortsat diskuteret, og beslutningen træffes inden det næste hold havodder skal transporteres til Europa.

FISKESUNDHED

Der har i de senere år været meget tale om, at akvarier og fiskehold er 20 år bagud i forhold til zoologiske haver, når det gælder hold og avl af dyr. Den Blå Planet er opmærksom på, at der på nogle områder kan være noget om snakken, og vi gør derfor alt, vi kan, for at gå forrest når det gælder udviklingen inden for akvarieverdenen. Faglighed er vejen frem. Derfor har Den Blå Planet som det eneste akvarium i Danmark en fastansat dyrlæge. Dyrlægen tager sig af alle dyrene, men det er selvfølgelig fiskene, vi har flest af, og det er naturligvis her meget af arbejdstiden bliver spenderet. For at øge fagligheden på fiskeområdet er vores dyrlæge gået i gang med et uddannelsesforløb, så han som den første dyrlæge i Danmark får en specialcertificering som Certified Aquatic Veterinarian. Som en del af dette program har dyrlægen i 2015

været på Aquavet II kurset, der udbydes af Cornell University i USA, og han har deltaget i en zoofaglig veterinærkonference i Barcelona, Spanien.

FAGLIG VIDENDELING

De ansatte på Den Blå Planet har en helt unik viden, når det gælder hold og pasning af fisk. Mange forskere har i årets løb nydt godt af vores specialviden, særligt i forhold til større saltvandsfisk. Det sker fra tid til anden, at fisk bliver syge under et igangværende forsøg eller i forbindelse med akklimatiseringsperioden. I disse tilfælde arbejder dyrlægen og forskerne tæt sammen for at løse problemet og få dyrene raske igen, og forskerne kan få resultater, der afspejler fysiologien hos raske dyr.

OPTIMERING AF DAGLIGT TILSYN

Der er i løbet af 2015 brugt meget tid på at tilrettelægge og optimere tilsynet med dyrene. Den Blå Planet er en dynamisk arbejdsplads, hvor vi på trods af skiftende arbejdsituationer skal opretholde en høj sundhed blandt dyreholdet. Vi har fået mere struktur på karantæneforhold, så dyrepasserne lettere kan kommunikere, hvordan dyrenes status var og er og dermed tage stilling til, om dyrets status har ændret sig. Der er lavet flere skemalagte rutiner, så vi får tilset alle dyr ordentligt, og kommunikationsgangen er blevet styrket, så vi sikrer os, at alle får den nødvendige information om dyrenes sundhedstilstand.

| Videnskab og naturbevarelse

Videnskab og naturbevarelse

Den Blå Planet får børn og voksnes hjerter til at banke for vandets forunderlige liv. Vi giver vores gæster unikke og emotionelle oplevelser, der gør dem forelskede i den våde verden omkring os. Fascination er derfor et grundelement i gæsteoplevelsen på Den Blå Planet, men fascination kan ikke stå alene. Uden en solid forankring i videnskaben bliver fascination og formidling til form uden indhold.

Derfor deltager den Blå Planet i en række samarbejder med danske og internationale forskere. Vi ønsker ikke blot at være passive formidlere af viden, men også at opbygge ny viden gennem deltagelse i forsknings- og naturbevarelsesprojekter.

Videnskab og naturbevarelse på Den Blå Planet har global rækkevidde og strækker sig fra de kolde, grønlandske have til de varme, tropiske koralrev. Vi samarbejder med forskere, institutioner og NGO'er fra ind- og udland. Den Blå Planet deltager i projekterne på forskellig vis og byder ind, hvor vi kan bruge vores kræfter bedst. På Den Blå Planet stiller vi næsten 500 forskellige dyrearter fra hele kloden, verdens mest moderne akvarietechnologi og vores dygtige medarbejdere til rådighed for forskningsprojekter.

I 2015 har vi bygget videre på det brede samarbejde med forskere fra ind- og udland, der har etableret Den Blå Planet som en attraktiv medspiller i det danske og internationale forskningslandskab.

Håbet er, at vi gennem den brede deltagelse i national og international forskning kan bidrage med ny viden, der ikke blot gør forskerne og os selv klogere, men også bidrager til at øge vores gæsters bevidsthed om den forunderlige verden i søer, floder og have.

I 2015 samlede vi de veterinære og zoologiske kompetencer og ansvaret for udstillingen i Afdeling for Videnskab og Naturbevarelse. Hensigten var at styrke Den Blå Planets faglige profil og fokus på indsatsen på formidling, forskning, naturbevarelse m.v. I efteråret rykkede vi også Skoletjenesten til afdelingen og blev således en samlet zoo- og formidlingsfaglig enhed.

For yderligere at styrke og synliggøre fagligheden oprettede vi et zoofagligt udvalg (ZU) bestående af repræsentanter fra afdelingen, dyreafdelingen og Program og Event. Formålet med ZU er at sikre de overordnede linjer og sammenhæng mellem udstilling, dyr og formidling, samt at evaluere og koordinere nye dyr, anlæg og formidlings tiltag. Det er også her, at emner inden for det faglige område adresseres. ZU har fx stået for udarbejdelsen af en etisk profil for Den Blå Planet.

Muligheden for at udføre mine forsøg på Den Blå Planet har været altafgørende for projekternes succes, og jeg har kun positivt at sige om samarbejdet: Faciliteterne er af høj standard, og ikke mindst er personalet yderst hjælpsomt, meget fagligt kompetent og professionelt med en oprigtig interesse i, hvad vi laver hos dem. Jeg ser derfor frem til yderligere samarbejde i fremtiden.

**Jane Behrens,
seniorforsker, DTU Aqua**

DAZA ÅRSMØDE 2015

To dage i marts var Den Blå Planet vært for DAZA årsmødet 2015. Årets tema var 'Naturbevarelse – gør vi en forskel?'

Der var 68 mødedeltagere fordelt på zoologer, formidlere, direktørgruppen og Rådet for Zoologiske anlæg. Første dag var der erfaringsmøder på dagsordenen og præsentation og diskussion af forskellige holdninger til naturbevarelse

leveret af hhv. naturhistoriker Rasmus Ejernæs og økonom Bo Jellesmark Thomsen. Herudover var der indlæg om avlssamarbejde for truede arter og naturbevarelsesprojekter i EAZA regi. Inden festmiddagen på Den Blå Planet lagde vores egne fortællere op til 'fortællerbattle', hvor mødedeltagerne fik lov til at dyste på sjove dyrehistorier. På dag 2 stod den på inspirerende indførelse i *nudging* som en vej til vores gæster, og årsmødet blev afsluttet med et par pro et contra indlæg om naturbevarelse gennem opkøb af regnskov

GRØNLANDSHAJEN - EN SVØMMENDE TIDSKAPSEL

I samarbejde med Københavns Universitet og Grønlands Naturinstitut medfinansierer Den Blå Planet et Ph.d.-projekt om grønlandshajen – en af verdens største kødædende hajer. Projektet løber fra 2014 til 2017. Grønlandshajen lever i store dele af det nordlige Atlanterhav og Det Arktiske Ocean, hvor den kan dykke til en dybde på to kilometer, men ellers har vi begrænset viden om denne store fisk. Tidligere studier indikerer, at kønsmodningen først indtræder, når hajen er ca. 100 år gammel og en meget langsom vækstrate. Da der er fanget eksemplarer helt op til 6,4 meter, er det naturligvis interessant at få viden om grønlandshajens alder. Videnskabeligt set kan grønlandshajen betragtes som en svømmende tidskapsel, der indeholder information om miljøet før, under og efter den industrielle revolution.

Projektet undersøger også, hvor store bestandene er, og hvor langt de svømmer. De seneste teknikker inden for DNA, satellitmærkning og

isotopundersøgelser udnyttes til at skabe ny viden om et dyr, som af fiskere opfattes som et skadedyr, men som vi i virkeligheden ved meget

lidt om. Den nye viden, som projektet skaber, er desuden vigtig for at kunne vurdere, om grønlandshajen er truet, og hvordan et eventuelt kommercielt fiskeri vil påvirke den.

I løbet af 2015 er der gennemført flere togter i havet udfor Nordøst Grønland, Svalbard og Nordnorge og indsamlet materiale fra mere end 30 grønlandshajer.

Under Forskningen Døgn 2015 afholdt vi en række foredrag for hhv. udskolingsklasser i skoletjenesteregion og for vores gæster med vores tilknyttede Ph.d-studerende, Julius Nielsen, som fortalte om forskningsprojektet. Som en del af arrangementet havde vi lånt et præpareret eksemplar af en ca. tre meter lang grønlandshaj af Statens Naturhistoriske Museum. Hajen var udstillet udenfor, og mange gæster kom forbi og fik yderligere viden om hajen af vores fortællere, ligesom der var udstillet en række billeder fra forskningsprojektet.

SORTMUNDET KUTLING

- EN NY GÆST I DE DANSKE FARVANDE

Den sortmundede kutling er en invasiv art som oprindeligt kommer fra Sortehavet og Det Kaspiske Hav. Arten blev observeret i danske farvande første gang i 2008 ved Bornholm og året efter ved Guldborgsund mellem Lolland og Falster. Siden har den bredt sig til store dele af Østersøen og ind i de danske farvande, hvor den har skabt store problemer for fritidsfiskerne.

Fisken trives fint i fersk- og brakvand, men der er endnu ikke observeret populationer af sortmundet kutling i salt havvand med mindst 30 promille salt.

Med det formål at undersøge om arten har potentiale til at sprede sig til Skagerrak og Nordsøen blev der i et samarbejde mellem DTU Aqua og Den Blå Planet gennemført en forsøgsrække, hvor den sortmundede kutling gradvist blev vænnet til højere og højere saltholdigheder i det omgivende vand – fra ferskvand (0 promille salt) til havvand (30 promille salt). Resultaterne viste, at sortmundet kutling klarer sig lige godt i ferskvand og i vand med saltholdigheder op til 20 promille. Fiskene er i stand til at opretholde kroppens saltbalance uafhængigt af saltholdigheden i det omgivende vand.

Ved saltholdigheder på 25 og 30 promille begyndte mange af fiskene at klare sig dårligere og dødeligheden steg. I forsøgene var der dog en del individer som overlevede de høje saltholdigheder og klarede sig lige så godt som de fisk, der gik i vand med lavt saltindhold.

De særligt salttolerante kutlinger kan potentielt vandre fra de kystnære områder videre nordpå mod Skagerrak og Nordsøen. Og hvis denne tolerance overfor høje saltholdigheder er arvelig, vil de få afkom, som er endnu bedre til at klare sig i havmiljøet.

Hvis den sortmundede kutling etablerer sig i Skagerrak-Nordsøområdet og er i stand til at opnå høje tætheder, som det vi ser i Smålandsfarvandet, kan det potentielt få store økonomiske konsekvenser, fordi der langs den jyske østkyst og i Limfjorden er et betydeligt muslingefiskeri – og netop muslinger er et yndet fødeemne for sortmundet kutling.

MÆRKNING AF TOBIS

Tobisen er vores vigtigste industrifisk. Med henblik på at kunne overvåge og evaluere bestanden er der gennemført pilotforsøg på Den Blå Planet med mærkning af netop denne art. Formålet med forsøget var at undersøge, om de relativt små fisk overhovedet kunne tåle at blive mærket og om adfærden af mærkede individer var påvirket i forhold til ikke-mærkede. De foreløbige resultater viser, at de mærkede individer overlever fint og er forbavsende upåvirkede af mærkningen, og der er allerede mærket en subpopulation af tobis i Øresund. Forsøget fortsætter nogle måneder ind i 2016.

NYE LÆGEMIDLER FRA SØPINDSVIN

I løbet af 2015 har vi huset et forsøg ledet af en gruppe forskere fra Institut for Plante og Miljøvidenskab på Københavns Universitet, som arbejder med enzymers evne til at nedbryde algecellevægge til mindre kulhydrater og som har farmaceutiske egenskaber. Enzymerne kan findes i bakterier på alger og tang, men mange af dem ligner enzymer, som allerede er kendte.

For at finde nye enzymkandidater har gruppen kigget efter bakterier og enzymer i hidtil ikke undersøgte miljøer, bl.a. i tarmene hos søpindsvin.

Under forsøget holdt vi forskellige grupper af søpindsvin på definerede diæter af hhv. brun-, grøn- og rødalger under kontrollerede forhold i

en periode. De forskellige algediæter var begrundet i en antagelse om, at det er specifikke bakterier, der kan findes alt efter hvilke algearter/tang, søpindsvinene æder. Efter diætperioden blev søpindsvinene indsamlet og bakterier og DNA fra deres tarmindehold blev isoleret. Det ekstraherede DNA blev sendt til sekvensering og undersøgt for enzymgener. Efter planen skal de fundne kandidatgener overføres til *E. coli*, som derefter kan producere enzymerne.

ÅLENS FORETRUKNE HABITATER OG TORSKENS ÆDEGILDE

I 2015 gennemførte vi forsøg, der skal afdække foretrukne bundforhold for juvenile ål og fodringsforsøg, der skal belyse den fysiologiske betydning af torskenes fedtrige, men korte ædegilde, når der hvert efterår trækker store mængder af sild gennem Øresund.

FAGLIGE FOREDRAG

Vi har et stort ønske om at formidle vores faglige viden ud til et bredere publikum. I marts skød vi en række foredragsaftener for gæsterne på Den Blå Planet i gang, hvor forskere fortæller om deres forskning uden for de traditionelle videnskabelige kredse. I 2015 har vi blandt andet holdt foredrag om tornekoner og bevarelse af koralrev, torskens ædegilde i Øresund og sortmundet kutling. Den 8. juni var det den Internationale Havets Dag, som i år fokuserede på plastikforureningen i verdenshavene, og meget passende afholdt vi et foredrag ved vores

samarbejdspartner organisationen Plastic Change. Gæsterne fik et dynamisk show med to foredragsholdere, små film og en live demonstration af, hvordan en plastiksoppe i havet ser ud.

I 2016 har vi valgt at rykke foredragene ned foran Oceanet og at mixe med mere kendte foredragsholdere for at opbygge en trofast tilhørerskare. Konceptet er afprøvet i november med vores havslangeforskere, og foredraget blev en fin succes.

2016 – 2018, FISK, BØRN OG ERNÆRING

Den Blå Planet modtog i 2015 17,9 millioner kroner fra Nordea-fonden sammen med Institut for Idræt og Ernæring på Københavns Universitet, Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg, Nordsøen Oceanarium og Kattegatcentret. Det nye forsknings- og formidlingsprojekt kaldes FiSK (Fisk, børn, Sundhed og Kognition) og vil give danske børn og deres forældre oplevelser med fisk og sundhed på utraditionel og involverende vis og samtidig undersøge, hvordan fisk påvirker børns sundhed og indlæring. Til projektet ansætter Den Blå Planet en FiSK formidlingsmedarbejder i en 3-årig stilling finansieret af fondsmidlerne. FiSK formidlingsmedarbejderen skal, sammen med formidlere fra de tre andre akvarier, udvikle formidlingsinstallationer til udstillingen i 2016 og aktiviteter/events/temadage, som skal afvikles i løbet af de næste to år.

| Udstilling

Udstilling

Som videns- og naturbevarelsesorganisation er Den Blå Planets vigtigste formål at formidle om livet i vand til vores gæster. Derfor var 2015 et særdeles vigtigt år for Den Blå Planet, da vores nye permanente udstilling stod færdig. Udstillingen giver vores gæster en ekstraordinær oplevelse ved at sætte fokus på det spændende og mystiske liv under overfladen gennem læring, leg og fordybelse – for derigennem at skabe lyst til at lære mere.

PROCES

Kort efter den succesfulde åbning af Den Blå Planet i 2013, måtte vi sande, at den permanente udstilling ikke levede op til hverken vores eller gæsternes forventninger. Fagligheden fejlede ikke noget, men formen og metoderne, mekanikken og elektronikken fungerede ikke godt nok. Derfor lavede vi en Megafon-undersøgelse i sommeren 2013, der viste, at 20 procent af vores gæster var decideret utilfredse med formidlingen i udstillingen. Kort herefter søsatte vi planerne for et nyt udstillingskoncept til 16 millioner kroner, der skulle stå færdigt sommeren 2015.

Projektet startede i efteråret 2013 med en researchfase, der skulle sætte rammerne for den nye udstilling; vi interviewede andre kulturinstitutioner, lavede publikumsundersøgelser og forventningsafstemte internt. Vores undersøgelser viste, at den nye udstilling skulle involvere digitalt, give et overblik, bruge interaktivitet som en formidlingsmetode, sætte en stemning med lys og lyd, være fleksibel og problematisere om aktuelle miljøproblemer.

Med udgangspunkt i vores research, brugte vi foråret 2014 til at beskrive det nye koncept og udarbejde en drejebog for den nye udstilling. Vi valgte at samarbejde med tyske Atelier Brückner, én af Nordeuropas største udstillingsarkitekter. Firmaet arbejder ud fra filosofien ”Form follows content” – et vigtigt udgangspunkt for os, der udviser en stor respekt for indhold og faglighed.

Den Blå Planets nye formidling bringer billedligt talt havets ukendte og mystiske natur op til overfladen. Med en styrket fortælling håber vi, at endnu flere fascineres af og forstår naturen.

**Henrik Lehmann Andersen,
direktør i Nordea-fonden.**

FORMÅL MED DEN NYE UDSILLING

- Formidlingen skal være af høj faglig standard.
- Indholdet skal baseres på videnskabeligt grundlag og præsenteres lettilgængeligt, underholdende og involverende. Det at se på fisk skal sættes ind i en større sammenhæng og svare på spørgsmål, så vores gæster bliver klogere på livet under overfladen.
- Kvaliteten af formidlingen i udstillingerne skal være førende i branchen.
- Der skal fortælles om truede havmiljøer på en aktiverende og handlingsorienteret måde, der støtter Den Blå Planets image som vidensinstitution og naturambassadør.

I løbet af det næste halve år arbejdede vi tæt sammen med Atelier Brückner om at fastlægge metode, det grafiske design og vælge leverandører. Samtidigt producerede vi det zoofaglige indhold i form af tekster og illustrationer.

Installationsfasen begyndte i foråret 2015. Vi valgte at holde åbent for vores gæster i hele installationsfasen, hvilket var en udfordring for planlægning og koordinering. Det meste af arbejdet blev udført om natten og tidlig morgen, inden dørene åbnede, men nogle installationer blev også lavet i åbningstiden, hvor vi midlertidigt måtte afspærre enkelte områder. På trods af dette blev installationsfasen udført med minimale gener for vores gæster, takket være fleksible leverandører og behjælpelige medarbejdere og var alt i alt en succesfuld fase.

Den officielle åbning af den nye udstilling foregik d. 1. juli og fik allerede fra starten mange fine ord med på vejen af både gæster og anmeldere. Augustinus Fonden og Nordea-fonden har med generøse midler støttet opførelsen af den nye permanente udstilling, hvilket vi er meget taknemmelige for.

FORMIDLINGSTEMAER I DEN NYE UDSTILLING

Den Blå Planet er en vidensinstitution, som forpligter sig til at bidrage til forskning i dyr og miljø, og derfor indgår naturvidenskab som en naturlig del i udstillingen. Med den nye udstilling viser vi gæsterne, hvordan man kan gå på opdagelse i livet i havet, at det er fascinerende, og at man ved undersøgelser kan drage konklusioner, der gør én klogere på naturen.

■ NATUREN I DANMARK

Vores undersøgelser viste, at mange børn og voksne har større kendskab til hajer og koralrev, end de har til livet i søer, vandløb og havet i Danmark. Et væsentligt element i den nye udstilling er derfor at koble oplevelsen af akvarierne, der viser danske biotoper, sammen med den rigtige danske natur. Det gør udstillingen nærværende og relevant og perspektiverer besøget for gæsterne, fordi det bliver sat i en sammenhæng. Sådan kan de besøgende opfordres til at tage på udflugt i naturen og lære at sætte pris på

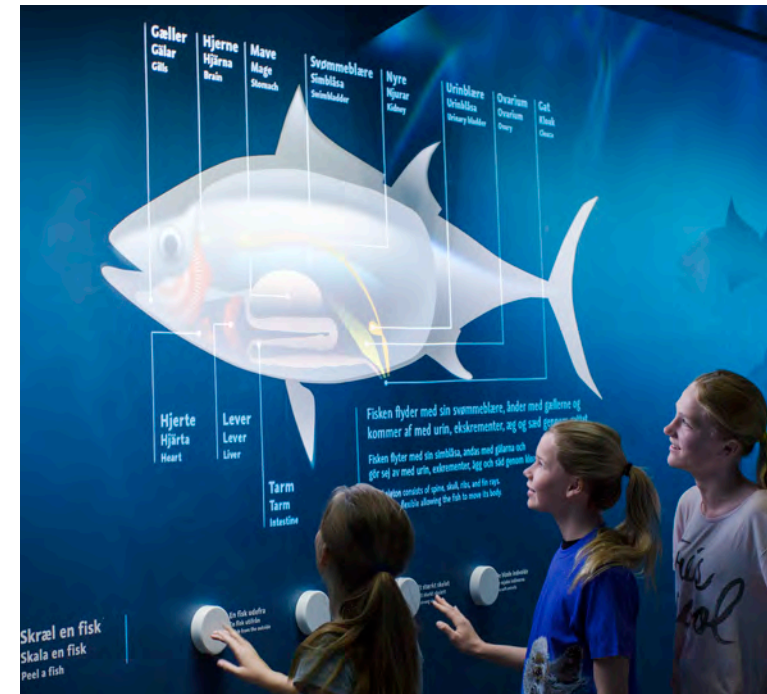
danske naturoplevelser. For at trække en linje fra akvarierne til den danske natur kobles akvarierne til grafiske elementer på væggen, der beskriver vandets rejse fra kilde til hav, med fokus på de arter, der repræsenterer de forskellige biotoper. For at skabe et link fra grafik og akvarier og til naturen er akvarierne blevet navngivet efter den biotop, de repræsenterer. Ved at beskrive det helt særlige og karakteristiske ved biotopen, oplyse om hvor den findes og henvise til udflugtsmål, giver vi gæsterne et indblik i det forunderlige danske – helt tæt på dem – og opfordrer til oplevelser i naturen.

■ LIVET I REGNSKOVEN

I vores regnskov er oplevelsen total, fordi man befinder sig midt i det fugtige og varme klima. Her har vi valgt at fokusere på opbygningen af en regnskov og de enorme regnmængder, der falder hver dag og som danner grundlaget for livet både i skoven og i floderne. Ved at forstå vandets kredsløb forstår man, hvordan alle led afhænger af hinanden.

■ FISKS ANATOMI OG FYSIOLOGI

For at gøre børn og voksne bedre til at iagttage fisk og blive bevidste om de særlige træk, der kendetegner en fisk, har vi udviklet en interaktiv projektion, der omhandler fiskeanatomi og -fysiologi. Her kan man gå på opdagelse i fiskens forskellige lag: muskler, skelet og indvolde.

■ FISKS SANSER

Et vigtigt fokus for os er fisks sanser. Når børn og voksne erfarer, at fisk er avancerede væsener, der bruger nøjagtigt de samme sanser som os og faktisk flere – ser man på fisk på en ny måde. For at formidle om fisks sanser har vi udviklet en sansevæg, man kan gå på opdagelse i. Her bliver man forvandlet til en fisk, og oplever hvad en fisk hører under vand, hvordan den ser, og hvordan dens sidelinjesans fungerer. I forbindelse med sansevæggen har vi indrettet en sansehule til små børn.

■ HAVETS TILSTAND

Vi har dedikeret en væg til at fortælle om havets tilstand. Væggen giver vores gæster et overblik over de største udfordringer for dyrelivet i havet: overfiskeri, forurening og klimaændringer, og vi kommer med forslag til, hvordan vores gæster selv kan bidrage til at hjælpe havmiljøet. Desuden indgår problematisering om miljøproblemer og truede arter i vores arts-kiltning.

■ FOKUS PÅ INTERAKTIVITET OG DIGITALE LØSNINGER

For at leve op til gæsternes forventninger til udstillingen benytter vi formidlingsmetoder som touchskærme, plancher, grafik, interaktive enheder, digitale spil og smartphones. Oplevelsen skal være varieret og spændende, og et vigtigt middel er at benytte forskellige formidlingsmetoder – selvfølgelig med udgangspunkt i det faglige stof og den historie, der skal fortælles.

■ OPDATERET SKILTNING OG INFO

En essentiel del af et besøg på et akvarium er artsskiltningen, og det er desuden et krav fra EAZA, at hver fiskeart har et skilt. For at gøre denne oplevelse bedre, valgte vi at digitalisere vores arts-kiltning. Skiltningen foregår nu på touch screens, hvilket giver et hurtigt overblik over hvilke arter, der er i akvariet, og gør det muligt for vores gæster at orientere sig om de enkelte dyr. Digitaliseringen gør det også let

for os at udskifte og opdatere skiltene. Vores infosystem er også blevet udskiftet og er nu et mere fleksibelt og brugervenligt system, hvilket har gjort os i stand til at give vores gæster et bedre overblik over dagens aktiviteter.

■ NY APP

I forbindelse med den nye udstilling har vi udviklet en app, som gæsterne kan bruge på deres smartphone eller tablet. Med app'en kan gæsterne identificere fiskene og få spændende og interessante informationer om dem. Formålet er, at det skal være sjovt at identificere fisk, og app'en kan bruges som leksikon over vores fisk – også når man er derhjemme.

■ KOMMUNIKATION HOS FISK

Vores biograf er blevet omdannet til et interaktivt spil, der handler om, hvordan fisk kommunikerer med kropssprog. I spillet skal børn og voksne agere han-cichlide foran en skærm, hvor der enten optræder en anden han eller en hun. Formålet er at gøre børn og voksne bevidste om, at mange fisk kommunikerer med hinanden, og at man ved at studere dem kan afkode deres sprog. Efter spillet kan man forsøge at aflæse cichlidernes adfærd i vores akvarier.

■ PLANKTONVÆG

Ved siden af Oceanet har vi valgt at fokusere på havets usynlige verden: plankton, der danner grundlaget for alt liv i havet. På en

væg med lysbokske kan man studere plankton og gå på opdagelse i deres mærkelige og fascinerede former. Vores store model af plankton, der hænger i loftet giver mulighed for med det blotte øje at genkende de alger, man netop har læst om og på en interaktiv væg, kan man interagere med det svævende plankton – få det til at bevæge sig – og forstå, hvordan det føres omkring i havet.

■ LAV DIN EGEN FISK

Som noget helt unikt kan vores gæster selv bidrage til udstillingen. Den store projektion i vores foyer er blevet omdannet til et virtuelt akvarium med fantasifisk, der er sammensat af forskellige arter. Med deres smartphone eller tablet i hånden kan vores gæster gå på opdagelse i udstillingen og udløse spørgsmål

omkring fisks form og funktion. Hvis gæsten svarer rigtigt, låser de en fiske-del op. De kan nu kreere deres egen personlige fisk, som de kan slippe fri i det virtuelle akvarium. Formålet er – på en sjov og anderledes måde – at gøre børn og voksne bevidste om, at formen på en fisks hoved, krop og hale afspejler dens tilpasning til levestedet. Desuden sikrer aktiveringen af fiskedelene, at gæsterne bliver sendt rundt i udstillingen.

NYT OG BEDRE RØREBASSIN

Det nuværende røre bassin er blevet ombygget, så det nu er muligt at formidle forskellige danske miljøer og sammenligne dem. Røre bassinet består nu af fem separate bassiner. Bassinerne repræsenterer hvert sin danske biotop, fra stenrev til ålegræsskov. Det nye røre bassin giver os bedre mulighed for at fremvise nogle af de mere skrøbelige danske arter såsom småplettede rødhajer og sømrokker. Her kommer børn og

voksne helt tæt på, får fortalt de spændende historier og fascineres af det danske dyreliv. For bedre at integrere rørebassinet i udstillingen, har vi lavet tre gennemgangshuller i skillevæggen, så vores gæster let kan gå fra rørebassin tilbage til udstillingen.

WAYFINDING

Den Blå Planet er en smuk og unik bygning, men dens udformning udfordrer vores gæsters stedsans.

Det er en frustrerende oplevelse ikke at kunne finde rundt og ikke vide, om man har set det hele. Derfor har vi lagt stor vægt på at lave en klar og tydelig områdeskiltning. Alle udstillingsområder er nu opdelt med klare farver og områdetitler, og hvert akvarium har fået et unikt tal. Akvarierne sender signaler til vores gæsters smartphones, som via vores app, hele tiden kan se hvilket akvarium de står ved, samt hvor i bygningen, de befinder sig. I vores foyer har vi opsat store lysporte, farveopdelt efter de forskellige udstillingsområder. Lysportene giver et hurtigt overblik over udstillingen, og har samtidigt et æstetisk imponerende udtryk. I midten af foyeren står der desuden et stort bagbelyst oversigtskort.

Skoletjenesten

Skoletjenesten

BESØGSTAL

Skoletjenesten var i 2015 et populært udflugtsmål for landets naturfagslærere og elever og er blandt de mest besøgte naturfaglige skoletjenester. I 2015 besøgte 19.000 skoleelever Den Blå Planet, og heraf modtog ca. 12.000 elever undervisning. Skolerne kommer fra hele landet, og i 2015 havde 92 af landets 98 kommuner været på besøg på Den Blå Planet.

Antallet af skoler som besøgte Den Blå Planet på egen hånd er i 2015 faldet fra 19.500 til 7.000 elever. Det forventes, at den nye skolereform har været medvirkende til det store fald i antal af denne type besøg. Besøg i Skoletjenesten med undervisning er stadigt meget populært blandt landets naturfagslærere, som udgør størstedelen af besøg, og det stabile besøgstal for undervisningsbesøg bekræfter, at skoletjenestens undervisningstilbud er et værdifuldt supplement til skolernes naturfagsundervisning.

UNDERVISNINGSFORLØB

Tre år efter åbningen af Den Blå Planet har Skoletjenesten fået udviklet en bred vifte af undervisningstilbud til daginstitutioner, grundskole og ungdomsuddannelser og flere forløb kommer til. I 2015 blev det muligt for grundskoler at booke det tværfaglige forløb 'Gyotaku', hvor eleverne bl.a. laver fisketryk på stof efter en gammel

japansk teknik. Skoletjenesten har i årets løb haft fokus på at tiltrække flere elever fra ungdomsuddannelser og to nye læringsforløb til målgruppen er kommet til. 'Naturvidenskabeligt grundforløb' er et nyt tilbud, som henvender sig til samme gymnasiefag, hvor eleverne skal arbejde med naturvidenskabelig metode og opstille relevante hypoteser for undersøgelser af organismer og processer i naturen. Forløbet 'Koral + vand = kemi' arbejder ligeledes med undersøgelsesmetoder i naturfag og indeholder elementer af biologi, fysik og kemi for elever på ungdomsuddannelserne.

Skoletjenesten ønsker at anskueliggøre for lærere som besøger Den Blå Planet, hvorledes undervisning kan understøtte kompetencemål og videns- og færdighedsmål i Fælles Mål. Derfor er der i 2015 blevet lavet bilagsark, hvor lærerne kan se, hvordan undervisningsforløbet understøtter de nye forenklede fælles mål, og materialet kan downloades fra hjemmesiden.

GRATIS UNDERVISNINGSMATERIALE

Hvert år får Den Blå Planet besøg af mange skoler, som selv står for besøget og dermed også undervisningsdelen. Skoletjenesten ønsker, at alle lærere skal støttes i besøget, således at undervisningspotentialet i akvarium og udstilling udnyttes. Fire nye materialer til indskoling og mellemtrin er udviklet og tilgængeligt fra hjemmesiden og tager udgangspunkt i enten temaer eller undersøgelser i udstillingen.

ANTAL ELEVER PÅ BESØG

19.000

ANTAL KLASSER PÅ BESØG

1.363

ELEVER UNDERVIST

12.000

KLASSER UNDERVIST

617

Undervisningsmaterialet indeholder et lærerafsniit med gode råd til planlægning af besøget og en temadel. Alle materialer er tematiserede og nyskabende og arbejder med undersøgelses-spørgsmål frem for faktaopgaver. Således skal eleverne i materialet "Skindet bedrager" undersøge forskellige typer af hud hos dyr som lever i vand eller finde ud af, hvad fisk bruger deres halefinne til i materialet "Fuld fart frem".

I "En ordentlig mundfuld" undersøger eleverne typiske tilpasninger til mundens udformning hos fisk og lærer mere om dyr, som findes på vores egne breddegrader i materialet "Danske havdyr".

DE BLÅ HAJMYTER

Det digitale undervisningsforløb "De Blå Hajmyter" (hajmyter.dk) – finansieret af Tips- og Lottomidler – blev færdigt i foråret 2015. Et af støttekriterierne var, at forløbet skulle være tilgængeligt for offentligheden, og "De Blå Hajmyter" kan derfor laves ved besøg på Den Blå Planet eller hjemme på skolen. Med "De Blå Hajmyter" skal eleverne hente viden om hajer og deres levevis fx via materialet fra hjemmesiden og formidle en udvalgt myte om hajer. Eleverne lærer at være kildekritiske, når de forholder sig til fakta om hajer, og forløbet afsluttes ved, at eleverne laver en hjemmeproduceret videofilm med videomateriale fra Den Blå Planet med fakta som be- eller afkræfter myten.

NY REKLAMEFILM FOR SKOLETJENESTEN

I forbindelse med optagelserne til "De Blå Hajmyter", blev der også produceret en lille reklamefilm om Skoletjenesten på Den Blå Planet. Filmen er ment som en videoteaser, der skal inspirere skolelærere til at tage deres klasser med på besøg i Skoletjenesten. Filmen kan ses på Den Blå Planets hjemmeside.

SUPERVISION AF UNDERVISNINGSMEDARBEJDERE

Skoletjenesten har arbejdet målrettet med at udvikle en praksis til supervision af undervisningsmedarbejdere. Da en del af skoletjenestens undervisning varetages af timelønnede undervisere, som alle er studerende, sker der løbende en udskiftning af medarbejdere. Oplæring af nye undervisningsmedarbejdere er tidskrævende, og især det pædagogiske arbejde kræver en stor oplæring, da de fleste undervisere på trods af stor biologifaglig viden, oftest har lille undervisningserfaring. Skoletjenesten har, som den første Skoletjeneste, udviklet en supervisionsmodel med hjælp fra en konsulent, som praktiseres dagligt og som skal gøre Skoletjenestens undervisere til de dygtigste i landet. Supervisionsmodellen er yderst simpel, er blevet implementeret med stor succes og har tydeligt haft en positiv effekt på kvaliteten af undervisning i Skoletjenesten.

ÅBEN SKOLE

Københavns Kommune har givet Skoletjenesten

en bevilling som medfører, at klasser fra kommunens skoler kan modtage undervisning gratis på Skoletjenestens institutioner. Konkret betyder det, at 50 klasser fra kommunen i perioden august 2014 frem til december 2014 kunne få undervisningen betalt af kommunen. Alle 50 forløb i Skoletjenesten på Den Blå Planet blev revet væk, og den store efterspørgsel har gjort, at en lignende ordning er aftalt for foråret 2015, samt for skoleåret 2015/2016, hvor 2.200 elever kan få undervisningen betalt af kommunen.

PARTNERSKABER OG SAMARBEJDER

Skoletjenesten har sammen med Gasværkvejens Skole afholdt Turbo-forløb i efteråret 2014 og i foråret 2015. Et turboforløb er et særligt tilrettelagt forløb for 7-8.klasses elever. I dette tilfælde havde skolens lærere udvalgt en gruppe elever med særlige talenter for naturfag, og i samarbejde med Den Blå Planets undervisere tilrettelagde vi et forløb, hvor eleverne kommer på Den Blå Planet ad flere omgange. Temaet for efteråret var Øresunds dyreliv og i foråret Evolution. Begge forløb var en stor succes, og forløbet blev i foråret afsluttet med, at turboeleverne planlagde og gennemførte undervisning for en 2. klasse.

Skoletjenesten på Den Blå Planet har et tæt samarbejde med naturfagslærerne og naturvejlederne i Tårnby Kommune. Repræsentanter fra Skoletjenesten har i årets løb deltaget i Science-netværket på pædagogisk center i Tårnby. Science-netværket tæller repræsentanter

fra børnehaver, grundskoler, gymnasier samt naturskoler og andre uformelle læringsmiljøer på Amager. I 2015 samarbejdede science-netværket bl.a. ved eksekvering af 'Naturvidenskabsfestival' i uge 39, hvor daginstitutioner og indskolingselever fra Tårnby Kommune besøgte Skoletjenesten.

I 2015 har Skoletjenesten haft stort fokus på etablering af partnerskaber, som også den nye skolereform kvalificerer, og Skoletjenesten har i årets løb arbejdet målrettet på at få en stor samarbejdsaftale med Frederiksberg Kommune i hus. Samarbejdsaftalen blev i november godkendt af kommunens udvalg og opstart af projektet vil finde sted fra 2016. Skoletjenesten skal, med input fra udvalgte naturfagslærere fra Frederiksberg Kommune, udvikle et nyt tværfagligt undervisningsforløb, som skal understøtte den nye afgangsprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Undervisningsforløbet testes i forår/sommer 2016. Foruden undervisningsforløbet køber Frederiksberg Kommune skolekort til alle kommunens elever (ca. 7.800) i skoleåret 2016/2017. Skoletjenesten har holdt møde med Dragør Kommune med henblik på at etablere en lignende samarbejdsaftale.

Jeg oplever et tæt og konstruktivt samarbejde med Skoletjenesten på Den Blå Planet, bl.a. om den politiske handlingsplan for naturvidenskabsområdet, som Den Blå Planet har været med til at formulere.

Foruden den langsigtede indsats samarbejder vi om en række konkrete projekter. Bl.a. Naturvidenskabsfestivalen, hvor Den Blå Planet var med til at udvikle naturfaglige aktiviteter for børn fra daginstitutioner og skoler.

Det skaber værdi for både kommunen og for børnene, når deres læring bliver tilrettelagt i samarbejde med solide faglige instanser som Den Blå Planet, og vi ser frem til det fortsatte samarbejde.

**Dorthe Adamsen,
Konsulent for matematik
og pædagogisk udvikling
i Tårnby Kommune**

| Program og Event

Program og Event

At samle en gruppe mennesker fra forskellige baggrunde og uddanne dem til et helt særligt formidlerkorps er en stor opgave. Når det tager tid, er det fordi en vision som formidlingsbranchen "Fortællerne" først skal afprøves, justeres og standardiseres – sideløbende med, at fortællere skal forstå at inkarnere det tilstræbte brand. I 2015 ansatte Program og Event 10 nye fortællere, der nu endelig kunne nyde godt af kulturbærere, dvs. erfarne kollegaer, som har været med siden akvariets åbning og som med stolthed videregiver den høje standard af formidling.

Hvordan udmøntede det sig så, helt konkret? Tager man feriebrillerne på, så begyndte 2015 med en vinterferie, der havde fokus på havodderne fra Alaska og fejrede dyrenes ankomst med manér. Både programpunktet Søforklaringer såvel som Blå Nørd fik nye oddercentriske manuskripter, der kom ind på havoddernes kulturhistorie og hemmeligheden bag deres kuldetolerance. Afdelingen passede sideløbende ilden i de bålfade, der iscenesatte programmets mange udendørs havodderfodringer og mildnede de ellers Alaskatro temperaturer.

Påsken bød på lærerige fiske-æggejagter og et farvesprudlende "klippe-klistre"-værksted, hvor gæsterne på de velbesøgte feriedage kunne nyde en tematisk udsmykket oase af ro og fordybelse i

Den Blå Planets auditorium. Da tiden kom til miniferietravlhed under Kristi Himmelfart og Pinse, blev dagsprogrammet tilsvarende udvidet med Fortæller battles med kobling til højtiden i form af historien om "Jesus-fisken som kristent symbol" og særlige arapaima-fodringer. Traditionen tro indtog fortællerne i takt med forårets udfoldelse akvariets udeområder med aktiviteterne Fang hornfisk, Krabbefiskeri og udendørs rørebassiner – sidstnævnte to fortsatte sommeren over.

En sommer der i øvrigt bød på et rekordstort dagsprogram med Øresundssafari, ansigtsmaling, Fortæller battle, fodringer, dissektioner, fiskemodeller i gips, engelske speaks og rundvisninger. Juli måneds 100.000 gæster blev trakteret med et stort udbud af berigende oplevelser, herunder ikke mindst Nærkontakt med havodder og Nærkontakt med hajer. Disse eksklusive oplevelser gav for første gang gæsterne mulighed for at opleve dyrene helt tæt på i form af en dybdegående fortæller-præsentation med særlige sansesoplevelser, efterfulgt af en unik foder-seance kyndigt vejledt af Den Blå Planets dyrepassere.

Efterårsferien var tematisk set meget sammenhængende, eftersom historierne om mikroplast og plastikproblemet i verdenshavene, der bl.a. påvirker de planktonspisende hvaler, blev formidlet både med Teatret OMs flotte børneforestilling 'Hvalens sang', Program og Events plastikværksted, der tilbød gæsterne at bygge planktonorganismer af genbrugsplast, og den

Vi er som teater interesserede i at formidle et budskab gennem scenekunst og at spille "Hvalens sang" på et sted, hvor børn og voksne er omgivet af havets dyr, giver meget god mening. Forestillingen blev med det samme koblet til den store oplevelse, som det er at besøge Den Blå Planet.

Det var meget inspirerende og en stor fornøjelse at have vores daglige gang på Den Blå Planet over ni dage. At lære de kompetente og positive formidlere at kende, høre om arbejdet, se og læse om dyrene og selvfølgelig ikke mindst spille forestillingen for så mange glade mennesker. Der var en fin kommunikation med alle, og vi mærkede en gejst for stedet i alle medarbejdere. Der var også en del bevågenhed på samarbejdet via presseomtale og diverse anmeldelser – alle positive.

**Annemarie Waagepetersen,
skuespiller, musiker og souschef
på Teatret OM.**

underbyggende mundtlige formidling plantet i Fortæller battlen og andre programpunkter. Vidste du eksempelvis, at bestanden af plastikresistente gopler kan holdes nede ved at høste dem til fremstilling af naturbleer?

Nu skulle man måske tro, at tiden mellem ferierne kunne beskrives som tørketider i

Program og Event. Men foruden at være vitale som forberedelses- og udviklingsfaser tillader hverdagen afdelingen at være aktiv på udebane. Der blev bl.a. leveret sceneshows til Science i Forum, herunder et Blå nørd show med nitrogenskyer og dissektion af stillehavsblæksprutte samt to foredrag i Tycho Brahes Planetarium som åbningstaler ved havfilmpremierer. For

første gang brugte afdelingen også rulleakvarier som supplement til aktivitetsstande ved Stjerner i natten – en kulturnat i Tårnby, Svedig sommer på Amager Strand, Spræl i Havnen i Scanport Havn og Naturens dag i samarbejde med WWF på septembers efterårskolde strandpromenade.

Hjemme på akvariet greb fortællerne enhver lejlighed til at byde gæsterne på nye særoplevelser. Blandt højdepunkterne bør nævnes: Faste-lavn – Slå havkatten af tønden for næsten 200 børn, Fuglens dag med parakitshows og søpapegøjekunst indrammet på væggene og Jacques Cousteaus fødselsdag med fortællerflokket i røde huer og blå skjorter med rygmærket "Jacques Kustode". Det nyudviklede program-punkt "Det kribler og krabler" stod klar til Halloween og blev en af årets største gæstesuccesser. Aktiviteten består i en pop-up formidlingsstand, der giver smagsprøver på levende melorme og mulighed for at komme helt nær fugleedderkopper, kæmpetusindben og slanger.

Afdelingen overtog i november 2015 ansvaret for at dreje Den Blå Planets foredragsrække i en mere folkelig retning. "Årets giftigste foredrag" med slangegiftforskere Arne Redsted og Brian Lohse fra Københavns Universitet gjorde det således ud for en succesfuld testkørsel af det nye format med bløde sæder, åben bar, formidling til menigmand og Oceanet som betagende baggrund.

| Salg og booking

Salg og booking

Tilfredse gæster er godt, men begejstrede gæster er endnu bedre. Målet er hele tiden ”det lille ekstra”, der begejstrer og får gæsterne til at føle sig set og imødekommet. Gæsteværterne på Den Blå Planet sørger for en varm velkomst og hjælper gæsterne til rette med nærværende, personlig betjening. Gæsteværterne vejleder om køb af billet, årskort og andre mersalgsprodukter i en uformel dialog, hvor professionalisme og personlighed er nøgleord. Loyale gæster er vigtige, så i 2015 har der konsekvent været fokuseret på at promovere og sælge årskort.

For at blive dygtigere har gæsteværterne i 2015 været på salg- og servicekursus med skuespiller Berrit Kvorning. Kurset kom bl.a. ind på, hvordan frontlinepersonalet får de besøgende til at føle sig velkomne, hvordan man håndterer krævende gæster, og hvordan man udnytter sine egne kompetencer til at være Den Blå Planets ansigt udadtil.

Begejstrede gæster er også nøgleordet for B2B segmentet, hvor vi kan tilbyde virksomheder en spektakulær location til at afholde events, konferencer og fester med mad i absolut topklasse leveret af Meyers Køkken.

Der er fortsat stor efterspørgsel på at afholde møder og selskaber med udsigt over Øresund

eller ved de smukke akvarier, hvor arrangementet kan kombineres med rundvisninger, teamaktiviteter eller foredrag, der giver gæsterne anderledes og unikke oplevelser. Alt dette sikrede god ordretilgang i 2015, bl.a. Toyota, som lancerede deres nye Toyota Mirai for journalister, politikere og branchefolk.

B2B-salget har igen i år omfattet et vigtigt samarbejde med incomingbureauer, transportører og hoteller som kommercielle partnere, der sælger entrebilletter og rundvisninger til større grupper.

Børnefødselsdag på Den Blå Planet – ”Van(d) vittig børnefødselsdag” – blev introduceret i 2015, hvor børnene kan invitere deres venner til fest og være med til at forberede foder til dyrene og efterfølgende fodre i forskellige akvarier. Arrangementet indeholder også en rundvisning i børnehøjde, børneteater med vores maskotter Hik og Plaske eller science show med Blå Nørd (afhængig af aldersgruppe).

Der blev i 2015 også sat nye mersalgsprodukter på webshoppen, så det nu også er muligt at booke og købe produkterne Nærkontakt med havoddere eller Nærkontakt med hajer direkte på denblaaplanet.dk

ATV Jord og Grundvand m.fl. afholdt i juni en networking dinner på Den Blå Planet som kulmination på den internationale konference AquaConSoil. Bedre omgivelser kunne vi ikke have ønsket os. Den Blå Planet, dens vand og indbyggere bandt på smukkeste vis det hele sammen, og ekkoet kan stadig høres fra konferencedeltagerne rundt i verden. Vi er meget taknemmelige for, hvordan medarbejderne på Den Blå Planet har været medvirkende til den store succes: Lige fra første telefonopringning til eventen løb af stablen, blev vi mødt med stor professionalisme og hørte altid: ”Det kan sagtens lade sig gøre”. Tak, fordi I var med fra start til slut.

**Ida Holm Olesen,
bestyrelsesformand
for ATV-Fonden for
Jord og Grundvand**

| Spisestedet ØST

Spisestedet ØST

Et besøg på Den Blå Planet skal være en totaloplevelse, hvor maden også knytter an til vandets forunderlige verden. Meyers Køkken står bag roret i Spisestedet ØST, hvor smag, kvalitet og glade gæster går op i en højere enhed.

Spisestedet ØST er et moderne spisested med enkle, sæsonbetonede anretninger, forankret i det nordiske køkken og med hovedvægt på fisk og skaldyr fra havene omkring os. Der er lagt vægt på at bruge lokale råvarer og bæredygtige produkter. Menuen justeres løbende – den aktuelle menu kan altid findes på denblaaplanet.dk. Den absolut mest populære ret på menuen blandt både store og små sultne gæster er Spisestedet ØST' udgave af Fish 'n Chips.

Ønsket er at skabe en samlet oplevelse, hvor hjertet ender med at banke varmt for livet i vandet, hjernen fyldes med viden, og hvor maven forkæles med det bedste, havet kan tilbyde – med den smukkeste udsigt over Øresund.

Brød og kager leveres af Meyers Bageri, kaffen ristes af Estate Coffee, øllet kommer fra Nørrebro Bryghus og mosten fra Lilleø. Spisestedet ØST har 300 pladser, heraf 100 udendørs.

” Det er gennem vores gode samarbejde og Den Blå Planets vigtige formål en stor fornøjelse at være sponsor. I vores korte tid som sponsorer har vi allerede haft fornøjelsen af et spændende sponsorarrangement – et foredrag i helt utrolige omgivelser hos Den Blå Planet. Derudover oplever jeg et levende og aktivt forhold mellem Hoffmann og Den Blå Planet. Bl.a. modtager vi løbende informationer om vores sponsorfisk; kuglefisken ”Congo”. Jeg ved, at vores håndværkere og øvrige fra Hoffmann nu ofte skal forbi og se til Congo. ”

Lars Smith Strange,
afdelingschef i Hoffmann A/S,
sponsor for kuglefisken

| Sponsorer

Sponsorer

Den Blå Planet havde ved udgangen af 2015 22 aktive sponsorer som ønsker at knytte sit navn til vores brand og dermed give medarbejdere og kunder mulighed for enestående oplevelser.

Vi tilbyder i 2015 fem forskellige sponsorpakker – Guld, Sølv, Bronze, Ambassadører og Mini.

Når et firma beslutter at blive sponsor på Den Blå Planet, vælger de hvilket niveau, der passer til deres forretning. Uanset hvilken af de fem sponsorpakker, man vælger, giver vi noget tilbage. Konkret kan modydelse frit veksles til oplevelser eller markedsføring på Den Blå Planet.

Som sponsor kunne man i årets løb opleve at blive inviteret til VIP nytårskur med kurator Lars Skou Olsen og tv-vært Sebastian Klein, og være med til at fodre hajer og rokker i Oceanet eller være blandt de første, der hilste på Den Blå Planets nye beboere, havodderne Mojoe og Agnes. Alle sponsorer havde også mulighed for at komme til forpremiere på Øresundssafari, hvor der blev spejdet efter nysgerrige sæler ved Saltholms kyst i den gamle, flotte kutter "Sværd".

Vi sluttede året af med en eksklusiv sponsoraften i december for at sige tak til alle sponsorer for deres dedikation og interesse i Den Blå Planet. Vi havde sammensat et særligt program for aftenens 350 gæster, som blev ledsaget af stemningsfyldte toner fra en pianist.

Tak til alle sponsorer:

GULD SPONSOR

Gjensidige Forsikring A/S
SIF-Gruppen A/S
Opel Danmark A/S

SØLV SPONSOR

Hempel
Danhostel CPH

BRONZE SPONSOR

Lauren APS
Anders Andersen Rengøring
Dystan & Rosenberg
Tårnby Forsyning
Malerfirmaet Schmee ApS
Tømrefirmaet Bjørn Svendsen
Beckett Fonden
Park Inn
Tropica Plants
Uni-safe
Nord Marine

AMBASSADØRER

Danzoo ApS
Carfax
Dynateam CRM ApS
Sepio

MINI SPONSOR

KloAgger

GULD SPONSOR

SØLV SPONSOR

BRONZE SPONSOR

AMBASSADØRER

MINI SPONSOR

SERVICE

R IS
AWESOME

VISITOR SERVICE

SUMMER TIME
IS HAMMER
TIME

A blue shark swimming in the water, part of a poster for the National Aquarium Denmark.

NATIONAL AQUARIUM
DENMARK
Inish Færingsvej 1
2700 Kastrup
Besøg på www.aquarium.dk

VISITOR SERVICE

SUMMER AND SUN IS
OTTERLY FUN

TOURIST
i
INFORMATION

TOURIST
i
INFORMATION

HAMMERACHSCADE

Marketing og PR

Marketing og PR

Et år på Den Blå Planet er i kommerciel forstand bygget op omkring kampagner i forbindelse med skolernes ferier, hvor vi traditionelt set også har flest gæster.

I 2015 skød vi året i gang med at sætte fokus på vores nye hitdyr, havodderne Agnes og Mojoe, som flyttede ind i vores nye havodderanlæg i oktober 2014. Vinterferien stod således i havoddernes tegn, hvor de to nuttede pelsdyr var frontfigurer i både program- og markedsføringskampagner.

I påsken var temaet ikke overraskende æg. Med overskrifter som "Æg-stravagant påskeshow" og "Ta' på æg-sotisk påske æg-spedition" blev gæsterne inviteret indenfor i en verden af æg samt ikke mindst vores populære påskeværksted og æggejagt rundt i udstillingen på Den Blå Planet.

Med vinterferie og påskeferie vel overstået gik Den Blå Planet på jagt efter et mediebyrå, som kunne hjælpe os med at optimere vores mange forskellige markedsføringskampagner. Efter en runde hos forskellige mediebyråer faldt valget på Orchestra, der blev tilknyttet som mediebyrå den 1. april 2015.

Det var således med ekstra støtte i ryggen i form af rådgivning og indkøb af medier fra

Orchestra, at Den Blå Planet tog hul på resten af kampagnerne i 2015. Første opgave blev at markedsføre vores nye aktivitetskalender, hvor man på vores hjemmeside kan følge med i alle aktiviteter på Den Blå Planet. I 2016 regner vi med at have mellem 80 og 100 programsatte aktiviteter i løbet af året – en væsentlig opgradering i forhold til tidligere.

Herefter kastede vi os over sommerferiekampagnen, hvor vi under overskriften "Summer and Sun is Otterly Fun" inviterede turisterne ud på den Blå Planet, mens danske gæster blev lokket med fængende budskaber som "En sommer der rokker" og "Ta' en sommer selfisk" i en større outdoor-kampagne i Hovedstadsområdet.

1. september kunne man for første gang se Den Blå Planet på det store lærred – bogstavelig talt. For her havde vores spritnye biografspot premiere i alle Nordisk Film Biografer. Spottet bliver vist hele året før alle børne- og familiefilm og er blevet produceret i samarbejde med produktionsselskabet Made By Us, som også var med til at producere tv-programmerne "Sebastian på dybt vand" og "Operation Odder" til Danmarks Radio. På den måde var den blå løber rullet fint ud til lanceringen af vores store efterårsferieprogram, hvor vi fik besøg af Teatergruppen OM, som med teaterstykket "Hvalens sang" satte fokus på udfordringerne med store mængder plastik i verdenshavene.

Vi har haft fornøjelsen af at samarbejde med Den Blå Planet om DR Ultra-serien Sebastian på dybt vand, to dokumentarudsendelser om havodderne i Alaska og senest produktion af tv- og biografspots. Vi oplever Den Blå Planet som et sted, der er med til at bidrage til almen dannelse, forståelse for naturbevarelse og interesse for miljøet. Samtidigt evner Den Blå Planet at formidle emnerne jordnært, interessant og spektakulært. Vi er stolte af samarbejdet med så vigtig en institution.

**Ulla Hasselbalch,
partner i koncept- og
produktionsselskabet
Made By Us**

Året sluttede af med en julekampagne, som blev skudt i gang 1. søndag i advent, hvor Den Blå Planet akkurat lige som sidste år blev farvet julerød i hele december.

EGNE KANALER OG SOCIALE MEDIER

Markedsføring af Den Blå Planet sker dog ikke kun gennem større kampagner i betalte medier. Hver

dag bruger vi også vores egne medier samt ikke mindst sociale medier til at fortælle om den forunderlige verden i dybet.

Den Blå Planets hjemmeside, denblaaplanet.dk, er et af vores vigtigste egne medier. Her kan vores gæster orientere sig før, under og efter besøget om åbningstider, billetpriser, dagsprogram, aktiviteter og mange andre ting om Den Blå Planet. Hjemmesiden har mere end 80.000 unikke besøgende og mere end 340.000 sidevisninger om måneden.

Med henblik på at gøre et besøg på vores hjemmeside endnu bedre gik vi i foråret 2015 i gang med at udvikle et nyt site. Den gamle hjemmeside kunne ganske enkelt ikke følge med vores stigende behov for at markedsføre stadig flere aktiviteter og produkter. Så derfor udviklede vi et site, der i højere grad skal sikre gæsterne de nødvendige informationer FØR et besøg på Den Blå Planet. Den nye hjemmeside gik live i juni 2015 og var en umiddelbar succes med stigende antal besøgende og sidevisninger fra dag et.

Nyhedsbreve er et andet af vores egne medier, som vi har haft særlig fokus på i 2015, hvor vi lagde os fast på at udsende et ugentligt nyhedsbrev til vores mere end 30.000 nyhedsbrevsmodtagere. I nyhedsbrevet får man naturligvis masser af information om kommende aktiviteter på Den Blå Planet, men også medrivende fortællinger fra livet under overfladen og nyt fra vores mange forskningsprojekter.

Facebook er vores primære sociale medie med mere end 35.000 følgere, som engageret kommenterer og deler vores mange posts, men også Instagram og Youtube bliver benyttet i vores daglige marketingmix. I starten af 2015 blev vi også for alvor aktive på Twitter, som er vores primære kanal til formidling af vores faglige profil og forskningsprojekter.

PR

Den Blå Planet har siden åbningen i marts 2013 været begunstiget af meget stor mediebevågenhed og PR. I 2015 er nyhedens interesse dog som forventet dalet en smule, og derfor har vi også ændret vores PR-strategi til mere proaktivt og opsøgende presse- og kommunikationsarbejde. Det betyder dog også, at vi højere grad selv kan påvirke mediestrømmen, hvor vi eksempelvis har større fokus på vores faglige profil og mange forskningsprojekter, som er en væsentlig del af Den Blå Planets mission. Den Blå Planet er sat i verden for at få børn og voksnes hjerter til at banke for vandets forunderlige liv, og det bærer vores PR-indsats i høj grad præg af.

Hos Orchestra har vi startet samarbejde med Den Blå Planet i foråret 2015. Der har fra start af været tale om et meget professionelt samarbejde, hvor vi udfordrer hinanden og i fællesskab når frem til nye og unikke løsninger. Dialogen er præget af en dyb professionalisme og kendetegnet af et fælles ønske om at ville mere, og det gennemsyrrer de langsigtede planer såvel som den daglige tilpasning. Det er en fornøjelse at arbejde sammen med en kunde som både forholder sig til faktuelle analyser og forstår at anvende dem i en kommerciel hverdag med et enestående og dynamisk oplevelsesprodukt.

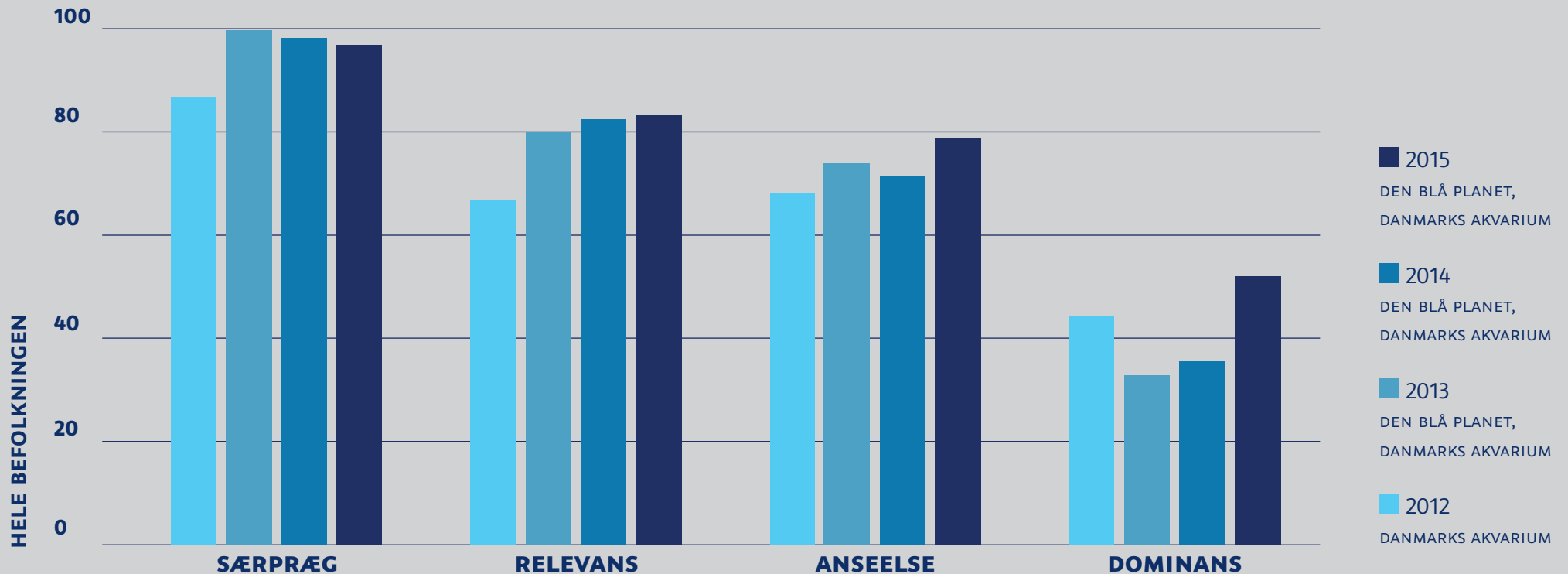
**John Herup,
direktør i
mediebureauet
Orchestra**

DEN BLÅ PLANET

| Brand og gæstetilfredshed

SIDEN LANCERINGEN AF DEN BLÅ PLANET ER RELEVANS, ANSEELSE OG DOMINANS LØFTET

Brand og gæstetilfredshed

Den Blå Planet foretager løbende en række analyser og målinger for hele tiden at være informeret om, hvordan omverdenen og vores gæster oplever Den Blå Planet.

En af disse analyser er den årlige brandanalyse, som på flere parametre måler styrken af en række brands. Siden 2012 har Den Blå Planet således været en del af BrandAsset™ Valuator (BAV), som er verdens største mærkevaredatabase. Denne måling gennemføres årligt i 49 lande og omfatter mere end 44.000 mærker. Den danske database består af 800 mærker – danske såvel som internationale.

I forbindelse med relanceringen og flytningen af Danmarks Akvarium tog man blandt andet navneskifte til Den Blå Planet, Danmarks Akvarium. På den måde bevarede Danmarks nye nationale akvarium sin faglige integritet og traditionsrige historie samtidig med, at man tilføjede det nye brand en global og innovativ dimension.

I tæt samarbejde med designbureauet

Kontrapunkt etablerede Den Blå Planet således et helt nyt brandunivers under navnet "En forunderlig verden i dybet", som tog sit afsæt i brandværdierne: sanselig, personlig, berigende og modig. I lanceringskampagnerne var vægten således lagt på alternative og modige medievalg inden for især outdoor, online og PR. Denne strategi fortsatte vi med i 2014 og 2015, hvor Den Blå Planet som brand fortsat blev markedsført i originale kampagner med fængende budskaber og kreative partnerskaber.

Det er derfor med stor spænding, at vi hvert år modtager den årlige brandanalyse. Her får vi nemlig mulighed for at se, hvordan Den Blå Planet som brand udvikler sig inden for fire væsentlige parametre: Særpræg (1) og Relevans (2) som et udtryk for et mærkes samlede Vitalitet samt Anseelse (3) og Dominans (4) som et udtryk for et mærkes samlede Styrke.

Målingen i 2012 var en måling af Danmarks Akvarium inden flytningen og etableringen af Den Blå Planet, Danmarks Akvarium som nyt brand. Det var derfor med stor glæde, at vi allerede i 2013 kunne se, at Den Blå Planet havde placeret sig meget flot i mærkelandskabet med et markant løft i Særpræg, Relevans og Anseelse og kun en lille tilbagegang i Dominans set i forhold til målingen i 2012.

Fremgang på både Særpræg og Relevans i første sæson vidner om en meget succesfuld lancering, hvor omverdenen fra første færd har fået åbnet

øjnene for Nordeuropas største og mest moderne akvarium. Det er normalt, at relancering koster tab af Dominans i et år eller to. Det sker som en naturlig konsekvens af hele omstillingen, hvor omverdenen skal lære det nye brand at kende.

Den Blå Planet er således født med et uhørt højt niveau af Vitalitet og en minimal omkostning i form af fald i Styrken. Det vidner om en stærk implementering og lancering af en ny måde at lukke gæsterne ind i havets forunderlige liv.

Denne meget stærke position på Vitalitet er fastholdt gennem både 2014 og 2015, hvor man samtidig kan se et markant løft i Den Blå Planets samlede Styrke. Anseelsen er steget støt fra år til år, mens 2015 er året, hvor øget Dominans for alvor viste sig i brandanalysen. Samlet set har Den Blå Planet således på mindre end tre år etableret sig som et af attraktionsbranchens stærkeste mærkevarer.

Dette kan også aflæses i diverse gæsteundersøgelser, som Den Blå Planet har fået foretaget af Megafon gennem 2015. I en spørgeundersøgelse foretaget hen over sommeren 2015, svarede 98% af de adspurgte gæster, at de var meget tilfredse eller tilfredse med deres besøg på Den Blå Planet. Oceanet, oceanunnellen, regnskoven i Amazonas og vores havodderanlæg nævnes blandt husets højdepunkter. I spørgeundersøgelsen svarede ligeledes 98% af de adspurgte gæster, at de ville anbefale venner og familie at besøge Den Blå Planet.

Stærke brands formår at sætte sig på nogle værdier, der fylder i folks bevidsthed, og her manifesterer Den Blå Planet sig stærkt i befolkningen. I beskrivelsen af Den Blå Planet dominerer ord som intelligent, visionær, enestående og omsorgsfuld. Det vidner om, at Den Blå Planet bl.a. udvider opfattelsen af, hvad et akvarium er, og hvilken oplevelse gæsterne får. Dermed bliver Den Blå Planet relevant på en måde, der adskiller sig fra alt andet i oplevelsesøkonomien.

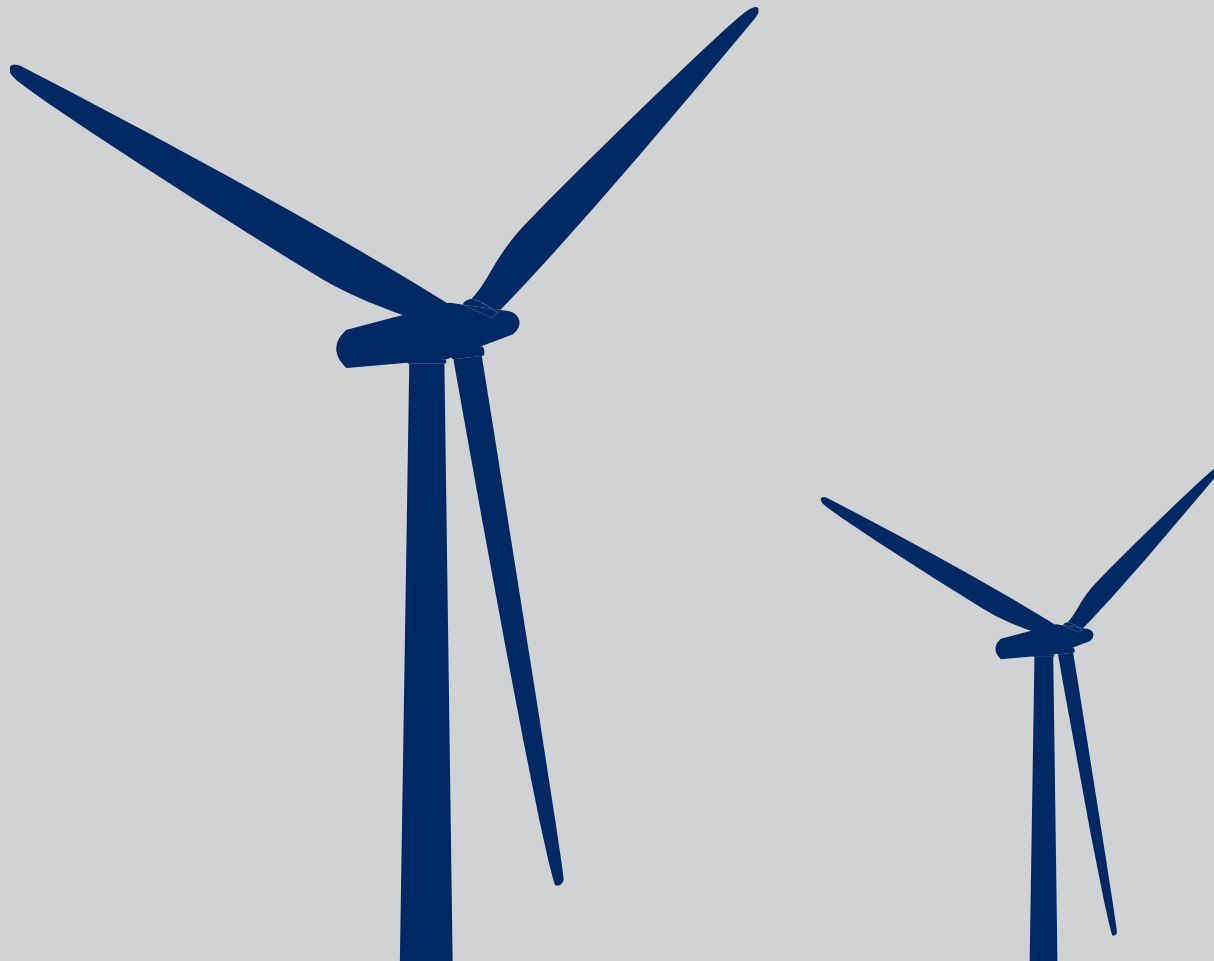
**Søren Svarre,
indehaver af BrandsAhead,
som varetager BrandAssetValuator-
undersøgelsen i Danmark.**

Samtidig er vi rigtig glade for at se, at tidligere analysers udviklingsområder omkring mangelfuld skiltning og begrænset interaktivitet i udstillingen er blevet løst med vores helt nye digitale og interaktive udstillingskoncept, som blev implementeret i sommeren 2015.

| Teknik og miljø

På miljøområdet har vi nået vores mål:

- ✓ **Relativ reduktion af energiforbruget med 10%.**
- ✓ **Indført ”grøn indkøbspolitik” i videst mulig omfang.**
- ✓ **Opnået certificering i henhold til DS/EN ISO 14001.**
- ✓ **Neutralisering af CO₂-udledning gennem investering i bæredygtig vindmøllestrøm.**
- ✓ **Indført affaldssortering i gæsteområderne.**

Teknik og miljø

Teknisk afdeling driver og vedligeholder Den Blå Planets bygninger og tekniske systemer. Driften af de akvarietechniske anlæg står dyreafdelingen dog for, mens teknisk afdeling har

ansvaret for vedligeholdelse og ombygninger af anlæggene. Dertil kommer de normale facility management opgaver, med styring og udførelse af projekter, rengøring, vinduespolering, pasning af udeområder m.m. samt hele miljøområdet.

I teknisk afdeling mærker vi også tydeligt, at Den Blå Planet nu har et par år på bagen. Vedligeholdelsen af huset og teknikken har efterhånden fundet et stabilt leje. Alle medarbejdere i afdelingen er faldet ind i deres roller og ansvarsområder, og den samlede

💧 VANDFORBRUG

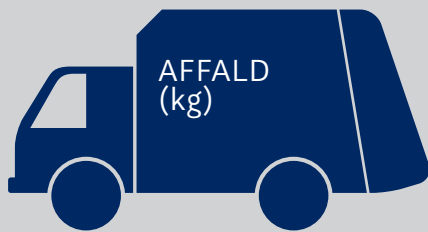
18.822 m³

⚡ ELFORBRUG

4.966.499 kwh

🔥 VARMEFORBRUG

3.438 gigajoule

BRANDBART

73.090

PAP

6.000

AFFALD TIL SORTERING

6.000

ORGANISK AFFALD

1.860

METAL

1.390

PVC

990

ELEKTRONIK

774

GLAS

1.730

ANDET

745

organisation kan nu holde trit med nedslidningen af de tekniske komponenter. Samtidig med, at vedligeholdelsesopgaven har været stigende gennem 2015 som følge af, at anlæggene er blevet ældre, så har vi også brugt et stigende antal timer på at optimere processer m.m. i samarbejde med dyreafdelingen – naturligvis med det sigte at reducere omkostninger.

Driften af alle anlæg – både bygningen og akvarierne – er blevet gennemgået kritisk, og der er

fundet store besparelser ved at reducere både driftstider, driftsmønstre og driftsydelser, uden at det er gået ud over de grundlæggende funktioner.

På projektsiden har der været en del sager over året. Det største og mest spektakulære har været udviklingen og implementeringen af den nye udstilling. Sidst på sommeren åbnede vi det nye udendørs legeområde på sydsiden af huset med blandt andet en innovativ vandlegeplads.

Hele projektet har givet vores udeområder et fortjent løft og er over sensommeren blevet flittigt brugt. På nordøstsiden af huset er anlægget til en flydebro og "Det Vilde Vandhul" blevet etableret (begge åbner officielt april 2016).

| HR

103

MEDARBEJDERE

65

ÅRSVÆRK

HR

Loyale og engagerede medarbejdere er essentielle for at skabe loyale og tilfredse gæster, og de er dermed også fundamentet for at skabe en topattraktion og en sund forretning. Den Blå Planets strategiske rygrad er Service Profit Chain-modellen, og alt, hvad vi gør, gør vi med udgangspunkt i denne værdikæde, som starter og slutter med den gode arbejdsplads. Kort fortalt betyder Service Profit Chain-modellen på Den Blå Planet, at vi for at få overskud til at udvikle forretningen skal have loyale og tilfredse gæster. Loyale gæster får vi kun, når vi tilføjer emotionel værdi og personlige oplevelser. Vi skal med andre ord give gæsterne mere, end de forventer. Dette afhænger i bund og grund af glade

og loyale medarbejdere, for hvis vores gæster skal blive forelskede i Den Blå Planet, kræver det, at vores medarbejdere også er det.

EN AF DANMARKS BEDSTE ARBEJDSPLADSER

Det er vores mål at være en af Danmarks bedste arbejdspladser, og vi måler derfor vores medarbejders trivsel og engagement en gang om året – senest i juni 2015. Høj medarbejdertilfredshed giver ikke alene en dedikeret og positiv arbejdsindstilling blandt medarbejderne og et bedre arbejdsmiljø, den forplanter sig som nævnt direkte videre i gode gæsteoplevelser og skaber loyale gæster, der har lyst til at komme igen.

Resultatet af den seneste medarbejdertilfreds-hedsundersøgelse vidner fortsat om motiverede og loyale medarbejdere. Den samlede

arbejdsglæde scorer 77 point og motivation og engagement scorer henholdsvis 80 og 83 point (70-79 point er højt og 80-100 point er meget højt). At vi er på niveau er dog ikke godt nok for os, og vi arbejder fortsat målrettet på at være en af Danmarks bedste arbejdspladser. Derfor har ledelsen også lyttet til medarbejderne og lavet flere tiltag, som gerne skulle løfte os op mod tidligere tiders resultater.

MEDARBEJDERNE ER DEN VIGTIGSTE RESSOURCE

Ligesom Service Profit Chain definerer den måde, vi behandler vores medarbejdere på, er den også udgangspunkt for vores kultur og for vores værdier. På Den Blå Planet er vi professionelle, modige, empatiske, autentiske og enestående værter. Det sikrer vi ved, at alle medarbejdere

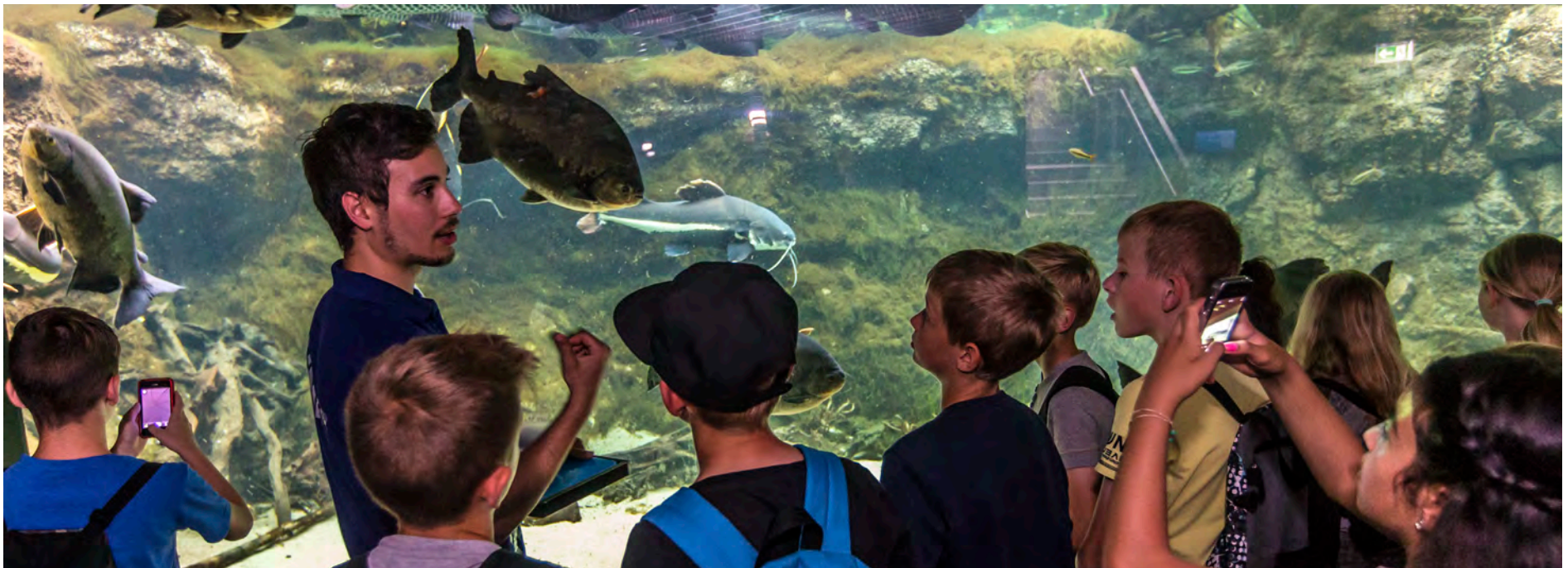
– uanset afdeling, område og funktion – dagligt skal tale med tre gæster. Vores værdier skal fungere som rettesnor for den strategiske udvikling af organisationen, i håndteringen af den daglige ledelse samt naturligvis for medarbejderne i deres daglige arbejde og omgang med hinanden. Foruden et styrende sæt værdier introduceres alle medarbejdere grundigt for Den Blå Planets kultur og strategi. Det er vigtigt for Den Blå Planet at rekruttere de bedste kandidater, men også at tilbyde attraktive arbejds- og udviklingsforhold, som gør, at medarbejderne og deres høje faglige niveau fastholdes.

OVERGANG TIL HVERDAGEN

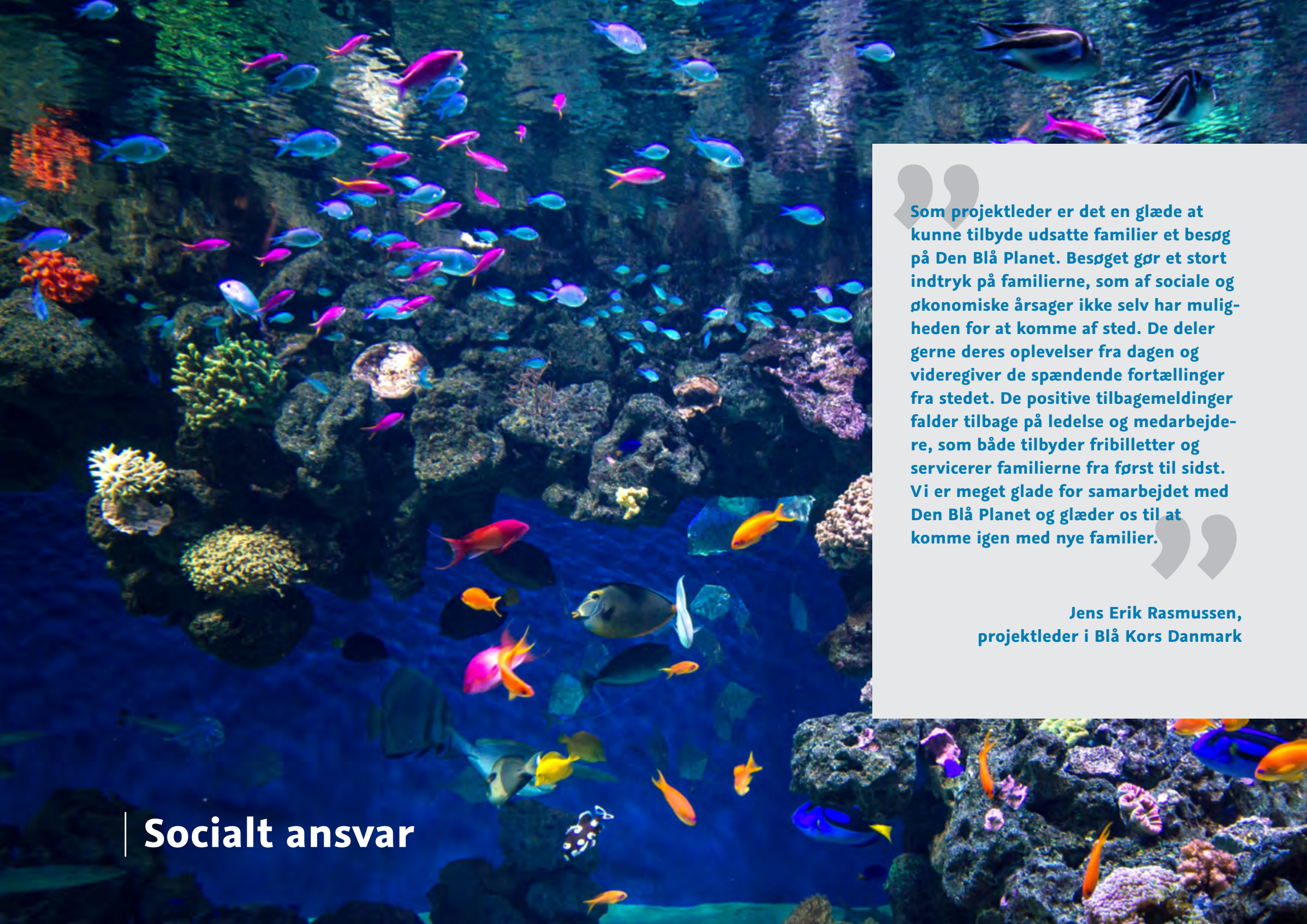
Vi har nu haft åben i knap tre år, og det kan ses og mærkes. Materialet bliver slidt og kræver vedligeholdelse, og medarbejderne har fundet deres rutiner og lader sig mere mærke af uhenigtsmæssigheder. Det fortæller os, at den organisatoriske ændring, der skete i efteråret 2014, som gjorde organisationen mere flad, var det rigtige valg, da det har givet en meget kortere og hurtigere kommunikationsvej til ledelsen. En kommunikation, som ledelsen aktivt efterspørger for bedre og hurtigere at få identificeret områder, hvor det er muligt at optimere på

inden for driften, egne opgaver eller oplevelser til gæsterne og den vej igennem finder løsninger på udfordringer som medarbejderen ser og møder.

Mødet med hverdagen stiller også andre krav til vores leverandører, da vi har ændret behov, men også er blevet mere bevidste om vores krav. Medarbejderne viser stort engagement og interesse i at få Den Blå Planet til at fungere så optimalt som muligt, både funktionelt, økonomisk og socialt.

” Som projektleder er det en glæde at kunne tilbyde udsatte familier et besøg på Den Blå Planet. Besøget gør et stort indtryk på familierne, som af sociale og økonomiske årsager ikke selv har muligheden for at komme af sted. De deler gerne deres oplevelser fra dagen og videregiver de spændende fortællinger fra stedet. De positive tilbagemeldinger falder tilbage på ledelse og medarbejdere, som både tilbyder fribilletter og servicerer familierne fra først til sidst. Vi er meget glade for samarbejdet med Den Blå Planet og glæder os til at komme igen med nye familier. ”

Jens Erik Rasmussen,
projektleder i Blå Kors Danmark

| **Socialt ansvar**

Socialt ansvar

Den Blå Planet ønsker at tage et socialt ansvar og gøre en forskel. Vi har valgt at fokusere vores indsats på at støtte primært udsatte og sårbare børn og unge. Udover donationer på over 1300 entrebilletter i 2015 til en række udvalgte organisationer, har vi også afholdt særarrangementer for især kræftramte børn.

ORGANISATIONER, VI HAR STØTTET I 2015

- A-team 2650 Hvidovre
- Barnets Ven
- Blå Kors
- Børnegruppen Kongelunden
- CARE4YOU
- Dansk Flygningehjælps Ugenetværk
- Det Classenske Fideicommis
- Døgnafdelingen på Børne og Familie institutionen på Wibrandsvej i København
- EventyrJul
- Familienetværket -Røde Kors Hovedstadens afdeling
- Familier med kræftramte børn
- Forældrefonden
- Frederikssund Krisecenter
- Frelsens Hær Nørrebro
- Kofoeds Skole, Ungdomsbolig
- Kræftens Bekæmpelse/Ung kræft København
- Kvindehuset i Lyngby
- Lukashuset Børne- og ungehospice
- Red Barnet Allerød
- Red Barnet Ungdom
- Red Barnets Familiegruppe Roskilde
- School Complex in Gdansk, Poland
- Sej Sommer
- SKCUnge
- Ung Kræft Kbh

” Vi prøver at skabe trygge oplevelser for børn, som modtager kemobehandling og er i isolation pga. nedsat immunforsvar. Derfor må vores aktiviteter ofte være lukket for offentligheden. Og derfor er det fantastisk, når en institution som Den Blå Planet udviser stor fleksibilitet og holder ekstra åbent lørdag aften kun for os.

Jakob Vibild,
projektleder i Familier
med kræftramte børn

Medlemskaber og tillidsposter

MEDLEMSKABER

Den Blå Planet, Danmarks Akvarium er medlem af følgende organisationer:

Biologiforbundet

CBN, City Break Network Wonderful Copenhagen

Dansk Erhverv

Dansk Facilities Management Netværk

DAZA, Danish Association of Zoos and Aquaria

EAZA, European Association of Zoos and Aquaria

EUAC, European Union of Aquarium Curators

IAAPA, International Association of Amusement Parks and Attractions NY

ISIS, International Species Information System

IZE, international Zoo Educators

WAVMA, World Aquatic Veterinary Medical Association

WAZA, World Association of Zoos and Aquaria

TILLIDSPOSTER

Varetaget af administrerende direktør Dorte Gleie:

Medlem af Turisme- og Oplevelsesudvalget under Dansk Erhverv

Medlem af styregruppe i InViO (Innovationsnetværk for Vidensbaseret Oplevelsesøkonomi)

Medlem af VL 53

Medlem af IAAPA EMEA Advisory Committee

Varetaget af salgs- og bookingchef Christina Brodersen Chudner:

Medlem af MPI – Meeting Professionals International

Medlem af Meeting Place Wonderful Copenhagen

Varetaget af vicedirektør Kai Frydendahl:

Netværk Danmark, Direktører Øst

Varetaget af marketing- og kommunikationschef Tony Jørgensen:

Medlem af CBN – City Break Network Wonderful Copenhagen

Konferencer og uddannelsesrejser

FEBRUAR 2015

AV-messe i Amsterdam
Lystekniker Mark Moust deltog.

MARTS 2015

Sea Otter Conservation Workshop IX,
Seattle, USA
Dyrlæge Kasper Jørgensen var oplægsholder ved
Sea Otter Conservation Workshop IX, Seattle,
USA. To dyrepassere deltog også.

DAZA-årsmøde på Den Blå Planet
Ansatte i Program og Event samt Skoletjenesten
deltog.

ZIMS kursus (en uges varighed)
Tre dyrepassere og dyrlæge Kasper Jørgensen
deltog.

MAJ 2015

International Conference on Diseases of Zoo
and Wild Animals i Barcelona, Spanien
Dyrlæge Kasper Jørgensen deltog.

Gateway Euro UGM
Salgschef Christina Brodersen Chudner,
økonomichef Tim Wilhelm-Hansen og
IT supporter Lars Gasberg deltog.

AQUAVET® II Comparative Pathology
of Aquatic Animals, Cornell University, USA
Dyrlæge Kasper Jørgensen deltog.

DAZA's økonomimøde i Kattegatcentret
Økonomichef Tim Wilhelm-Hansen deltog.

JUNI 2015

Ålesund, Norge.
Inspirationstur for chefgruppen.

NICE-Konference
(New Innovative Customer Experiences)
Medarbejdere i Salg og Booking deltog.

SEPTEMBER 2015

DAZA's økonomimøde i Nordsøen Oceanarium
Økonomichef Tim Wilhelm-Hansen deltog.

OKTOBER 2015

Euro Attractions Show i Göteborg
Liseberg forlystelsespark, Sverige
Direktion samt chefer fra Marketing og PR
samt Salg og Booking deltog

EUAC konference, Tenerife, Spanien
Kurator Lars Skou Olsen deltog.

NOVEMBER 2015

Geocenter Møn
Direktion og chefgruppe på studietur.

FØLG DEN BLÅ PLANET

Få kreative opslag på Facebook, der får dig til at blæksprutte af grin

Se lækre sild og andre havdyr på Instagram

På Twitter serverer vi fiskeviden på sølvfad

Tilmeld nyhedsbrev på denblaaplanet.dk

DEN BLÅ
PLANET

DANMARKS AKVARIUM
NATIONAL AQUARIUM DENMARK

Jacob Fortlingsvej 1
2770 Kastrup

denblaaplanet.dk